

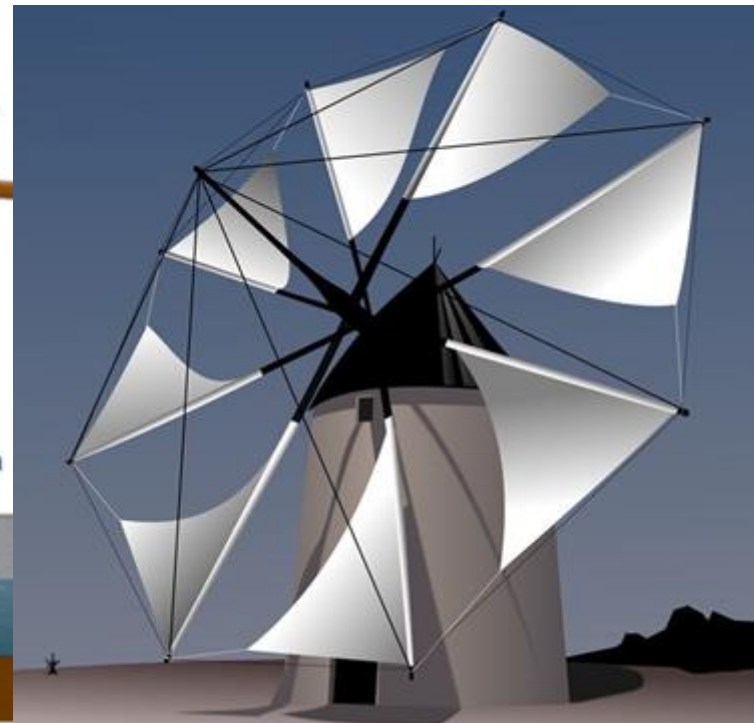
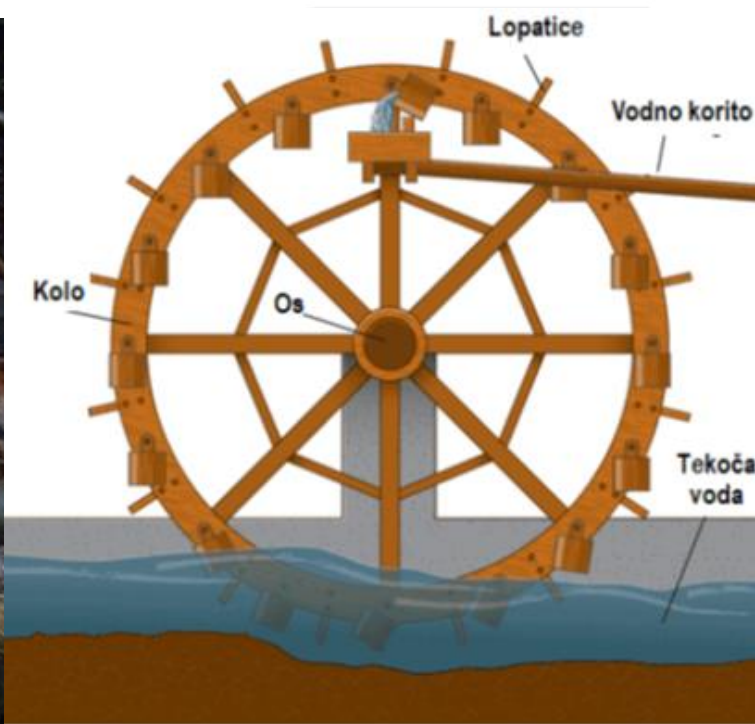
Obnovljivi viri energije

Franc Beravs

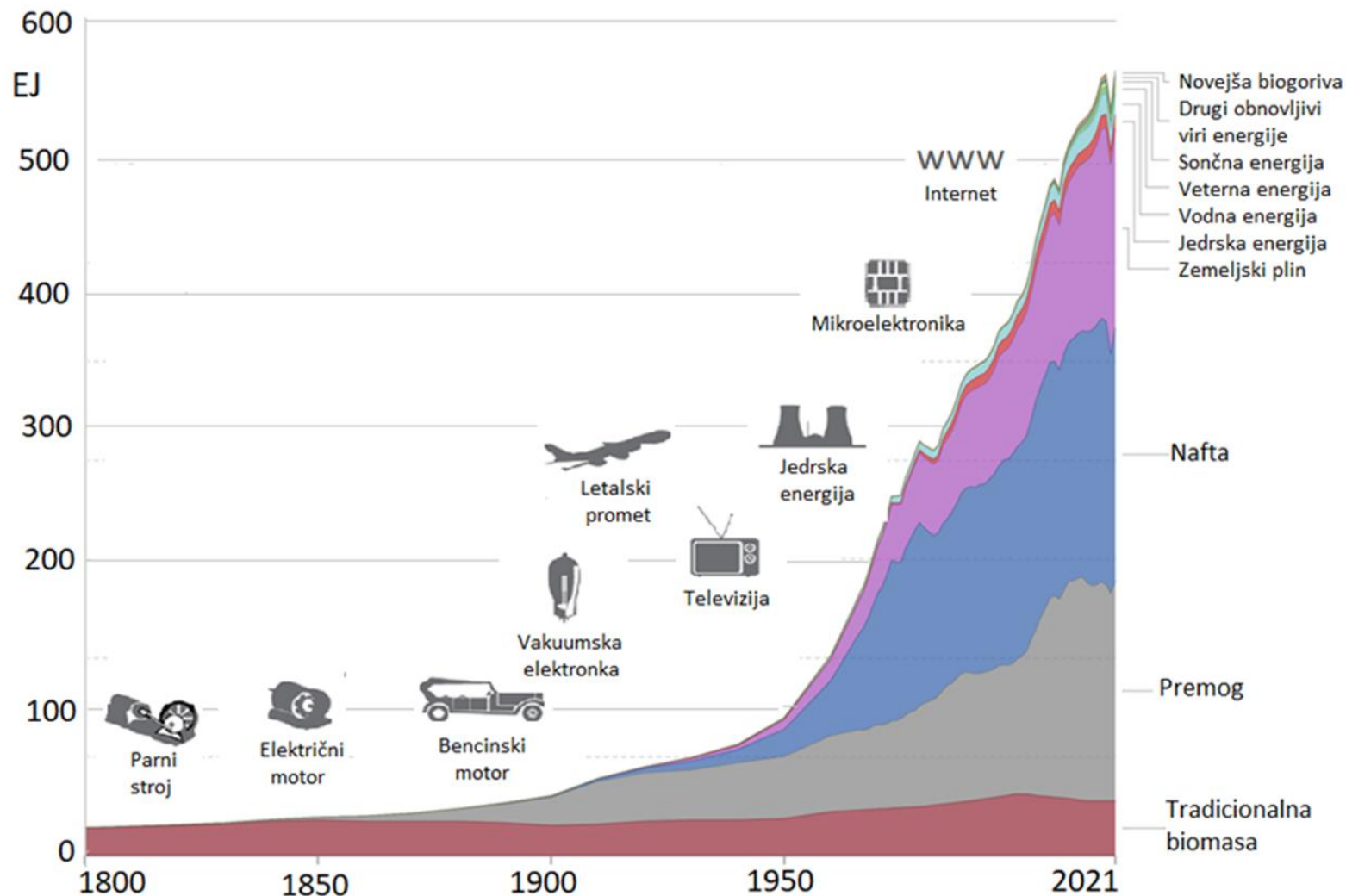
A stylized smiley face graphic composed of three horizontal light gray bars. The top and bottom bars have rounded ends, while the middle bar is a simple rectangle. The text "Pogled nazaj" is centered within the middle bar.

Pogled nazaj

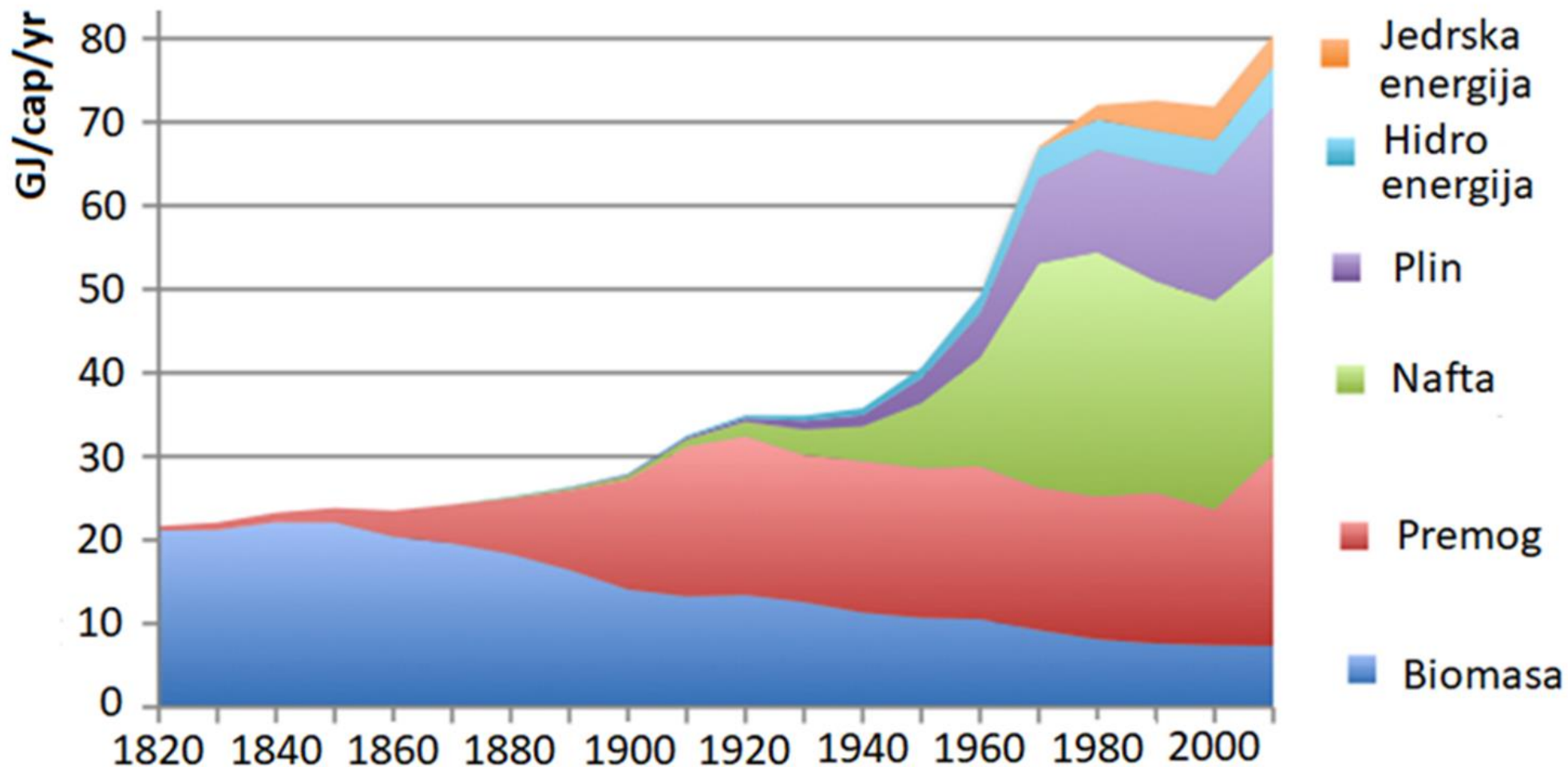
Začelo se je s tem:

Tehnološki razvoj in raba energije

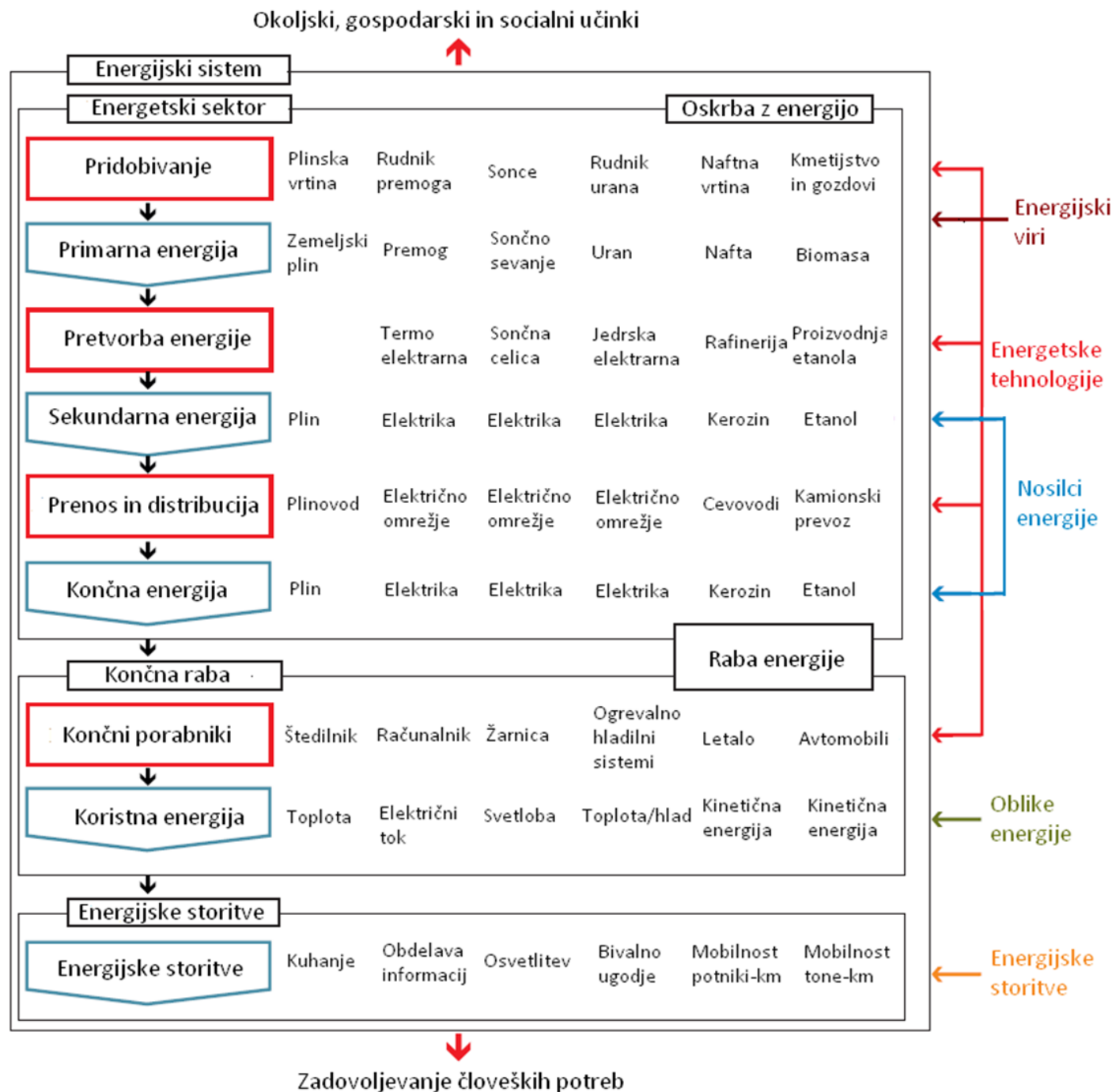

Tehnološki razvoj in svetovna letna raba energije na prebivalca

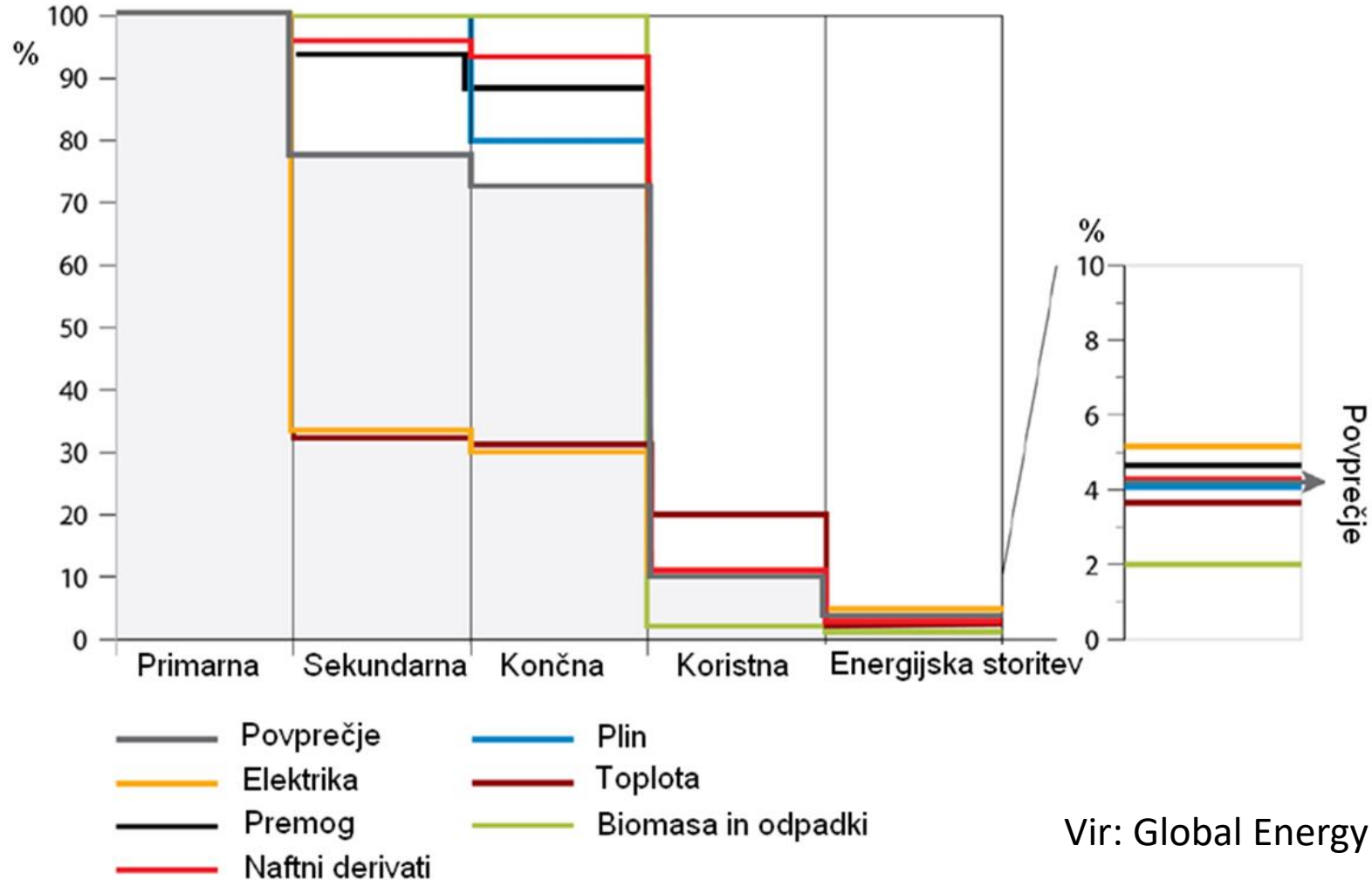

Neučinkovitost izrabe primarnih energijskih virov

Energijski sistem

Izkoristek različnih primarnih energijskih virov do energijske storitve

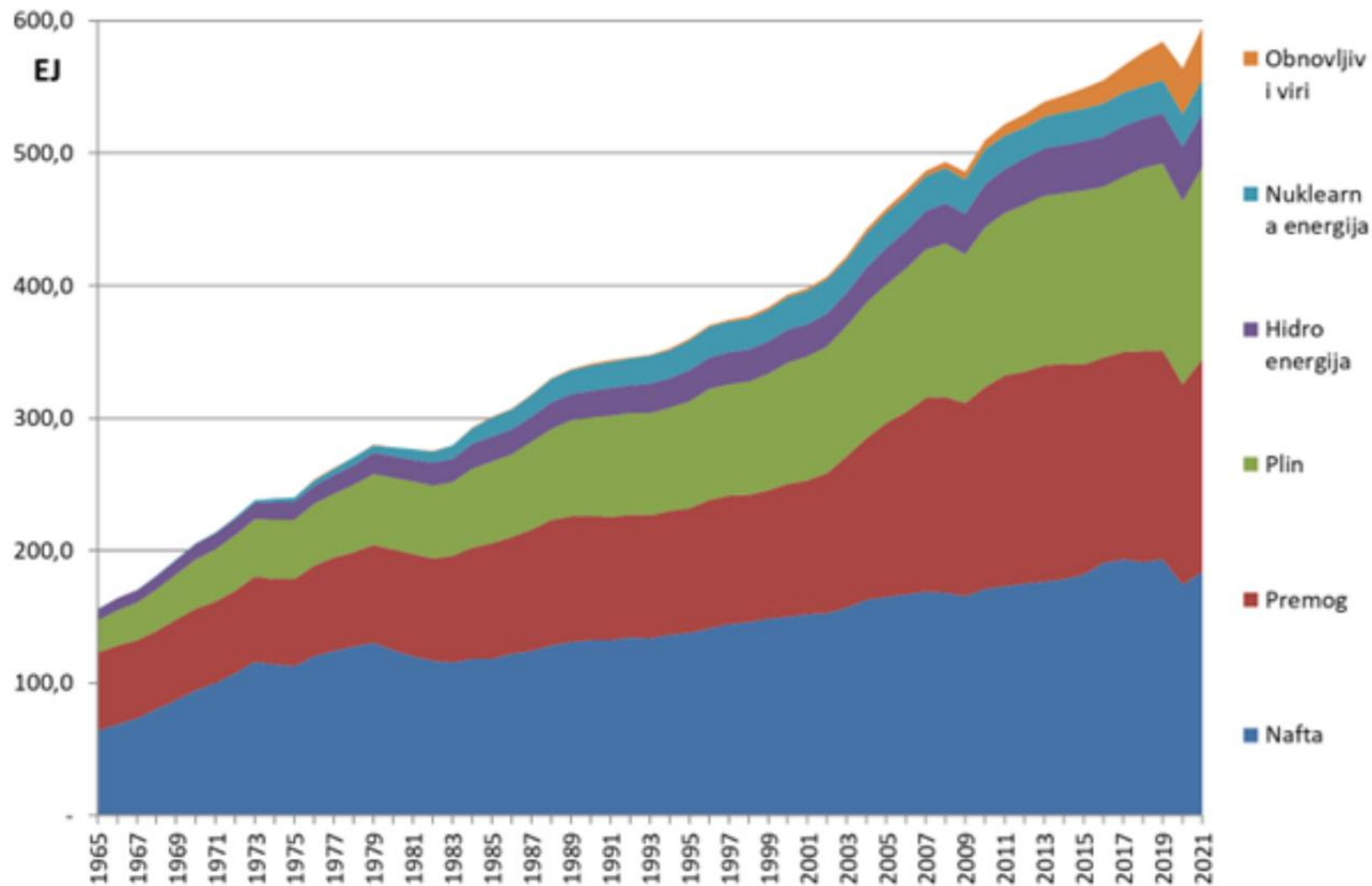

Vir: Global Energy Assessment 2012

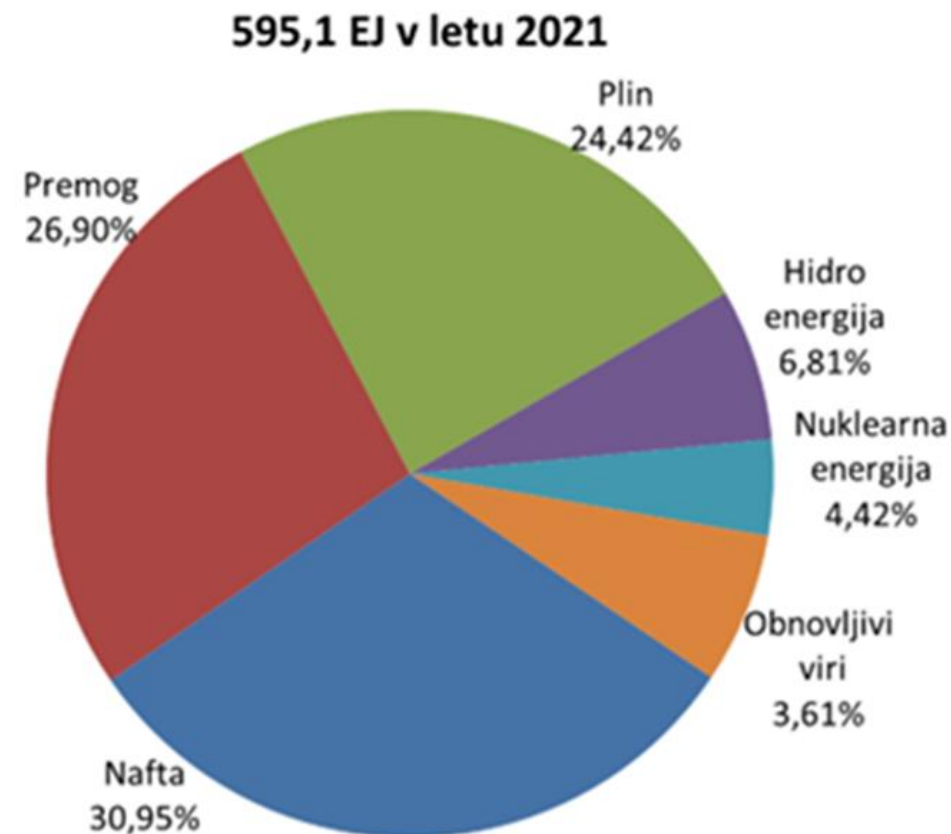
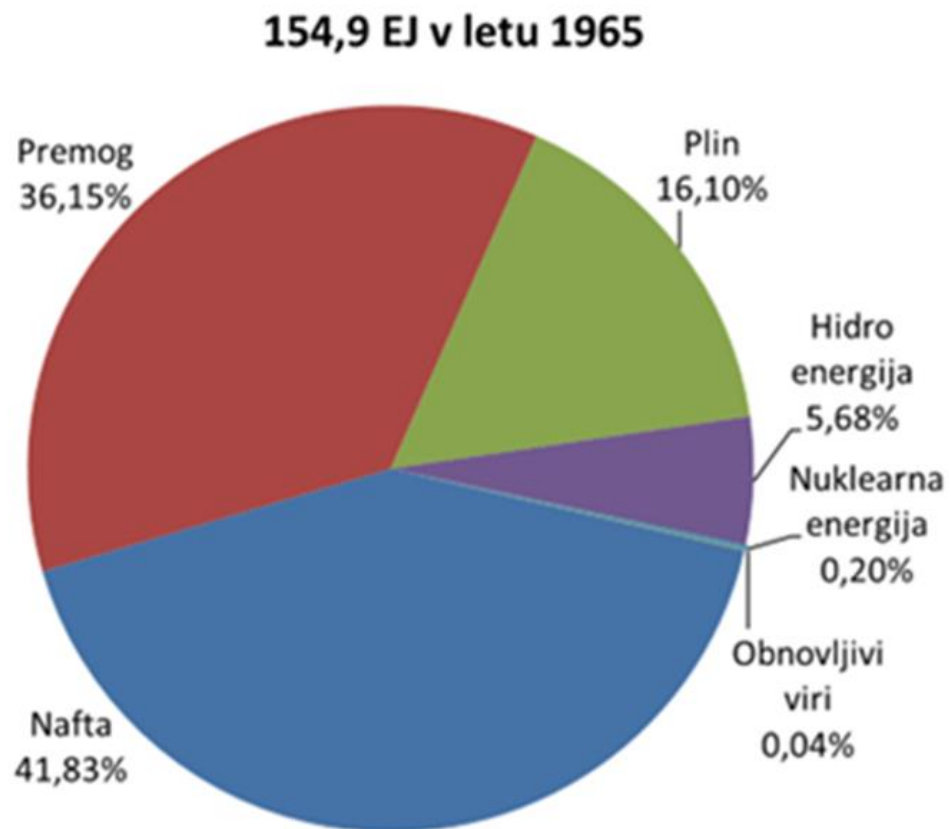

Oskrba z energijo v svetu in doma

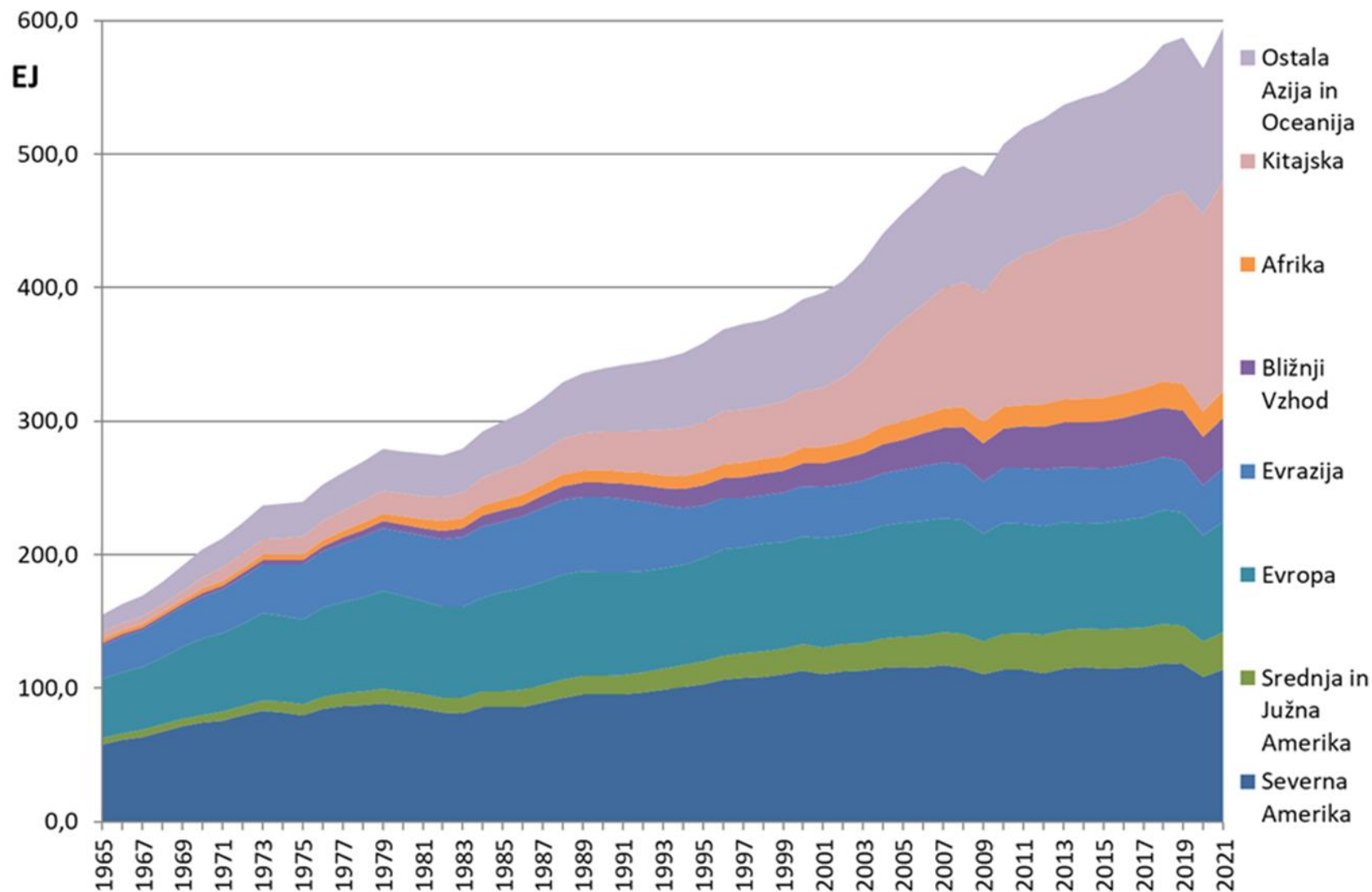
Globalna raba primarne energije

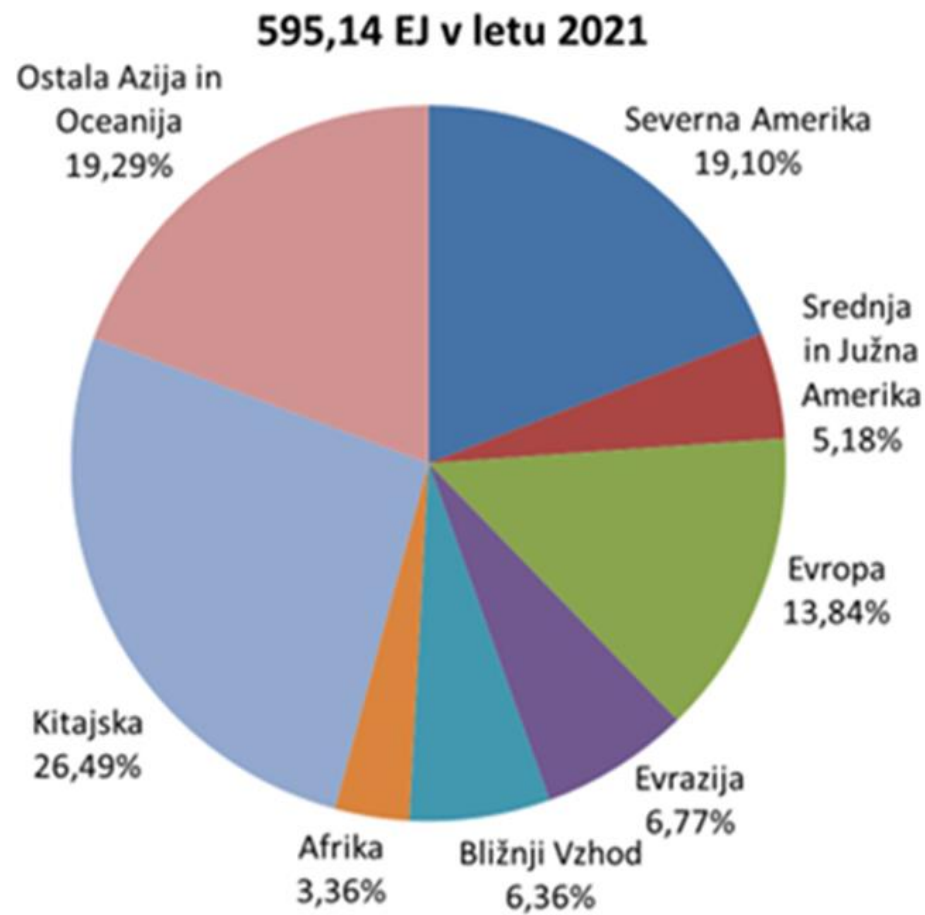
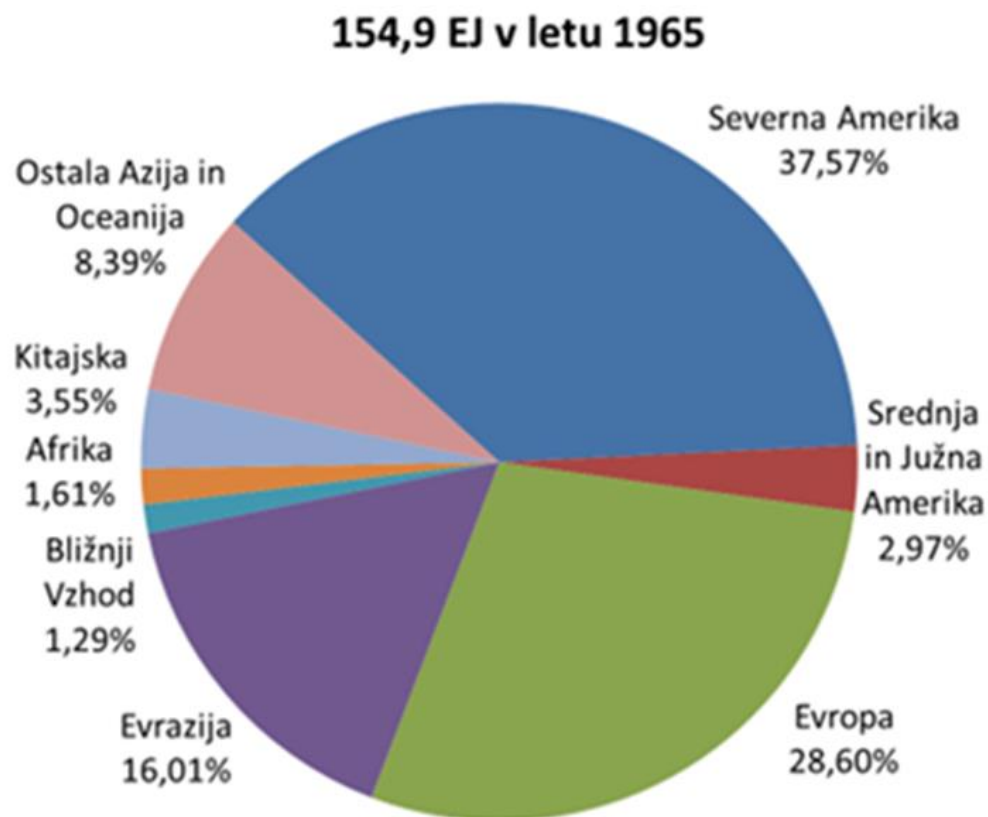
Struktura globalne rabe primarne energije

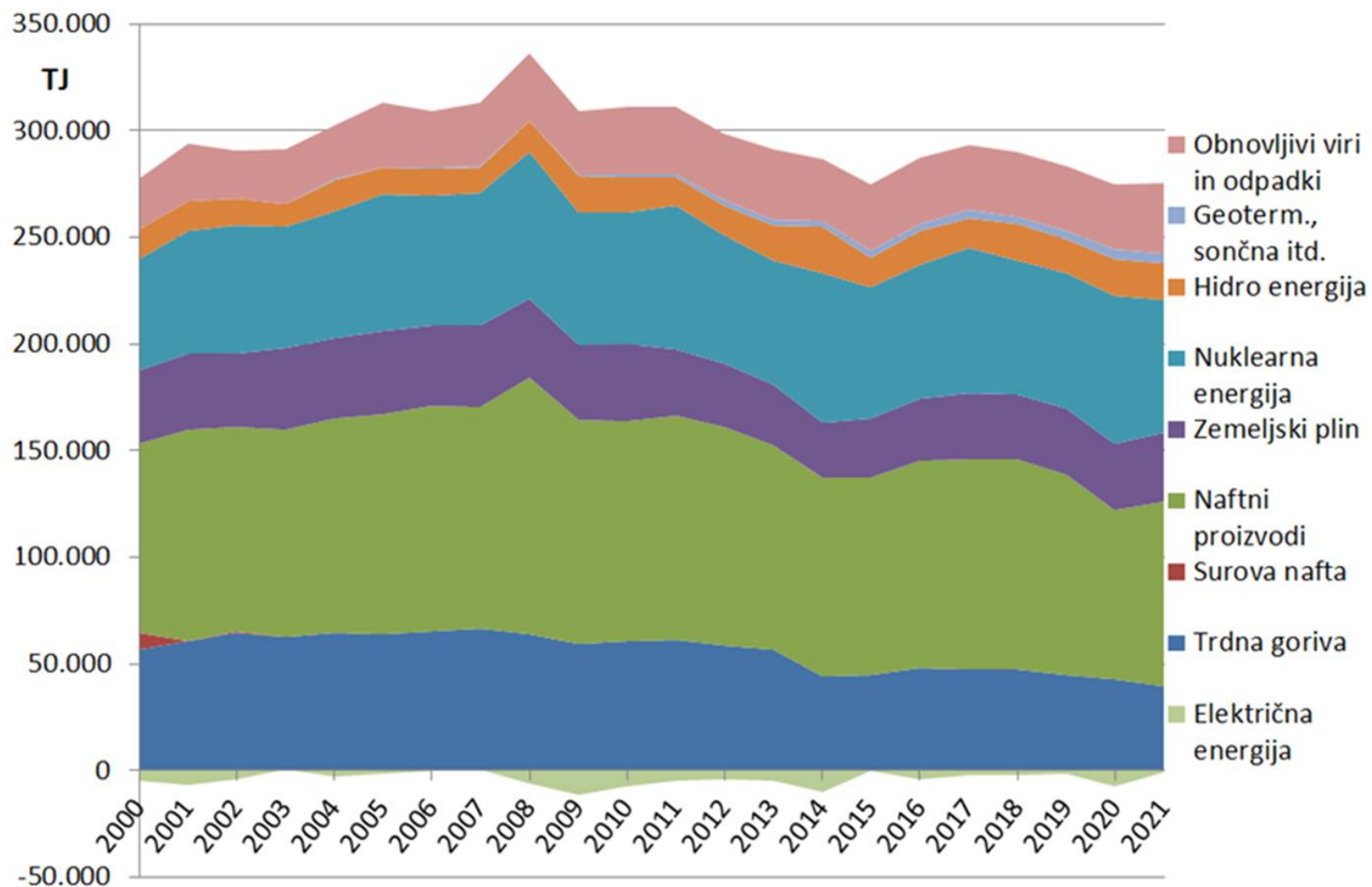
Globalna raba primarne energije po področjih

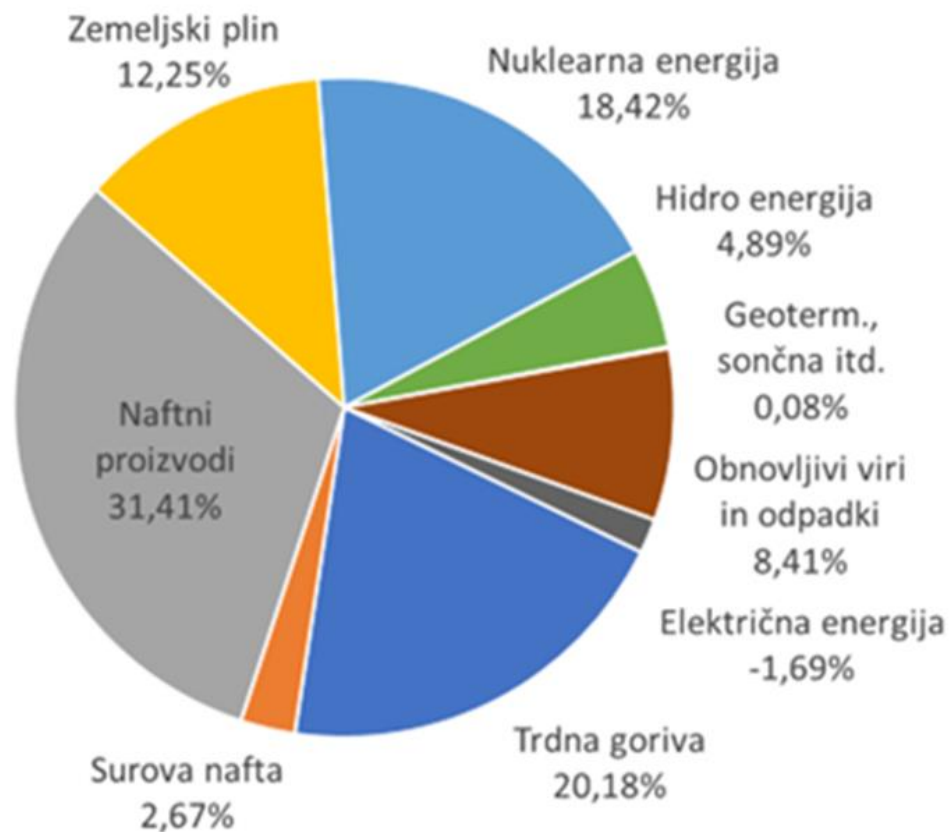
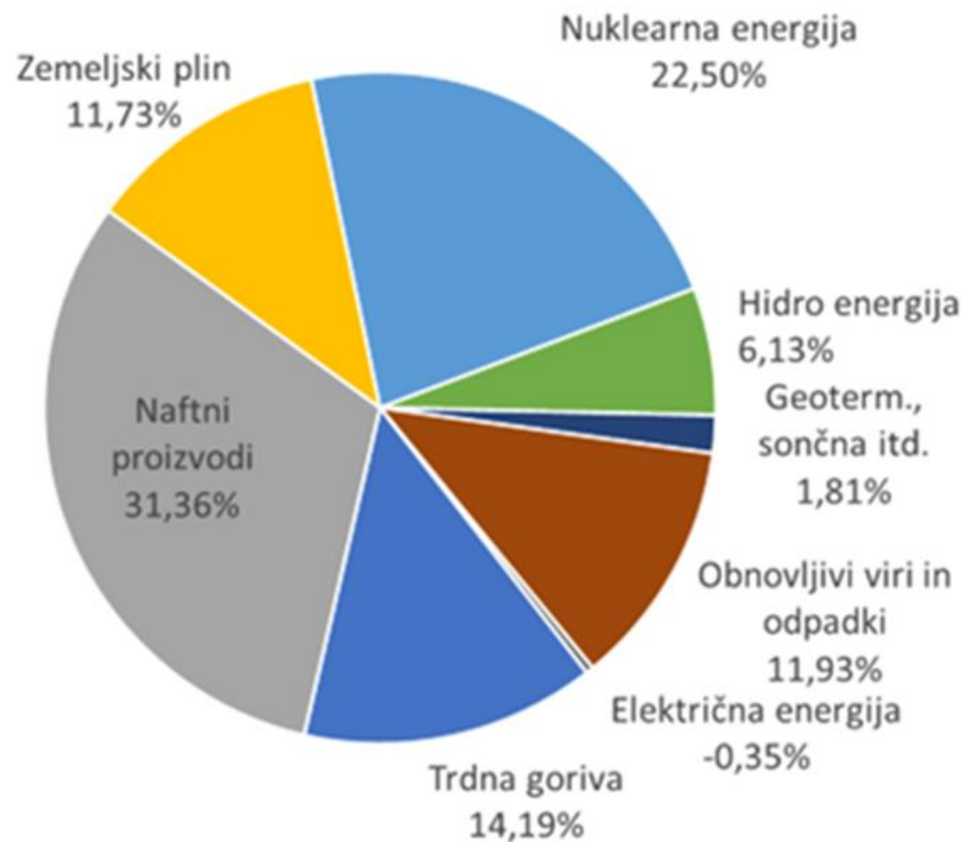
Struktura globalne rabe primarne energije po področjih

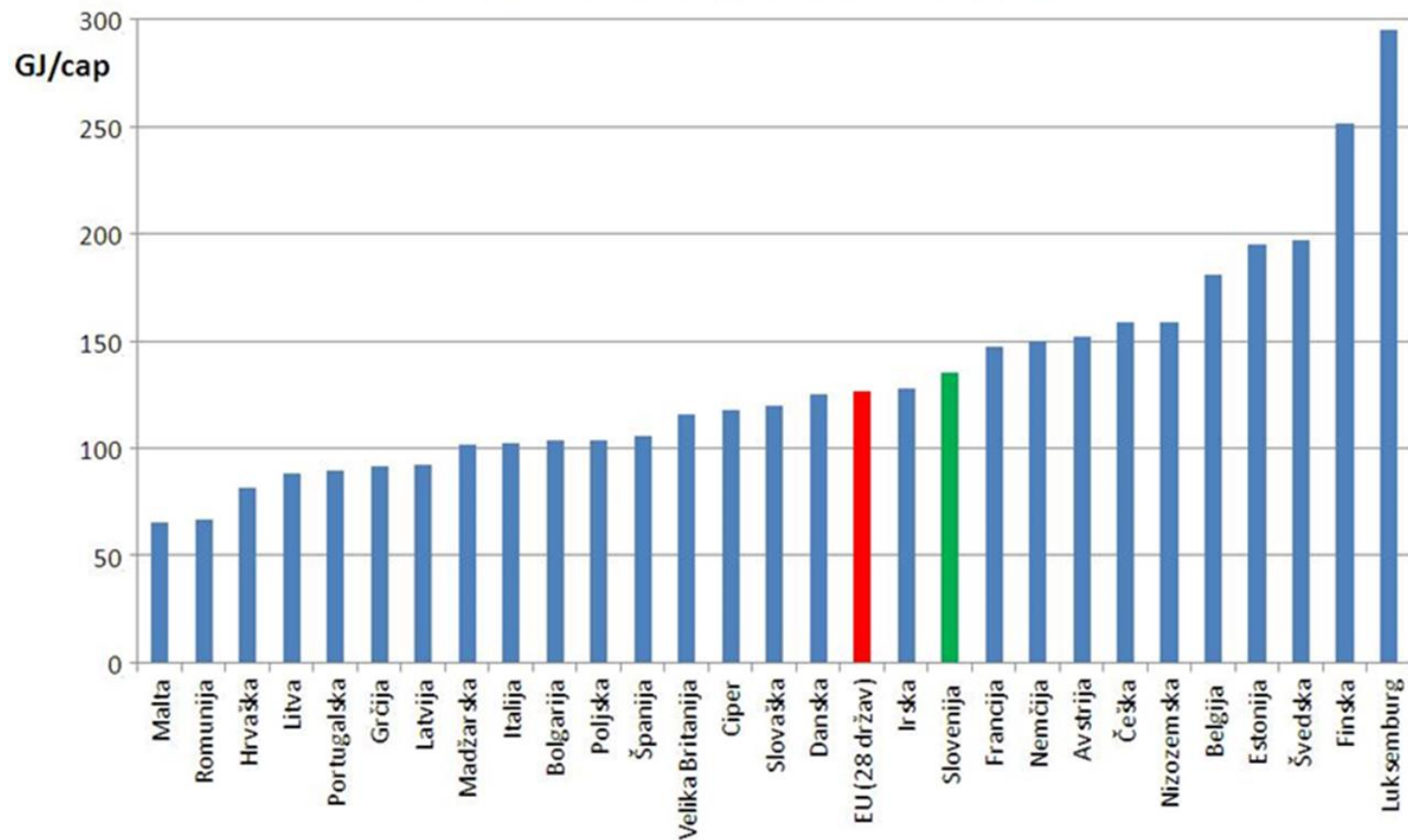
Oskrba z energijo (primarna raba) v Sloveniji

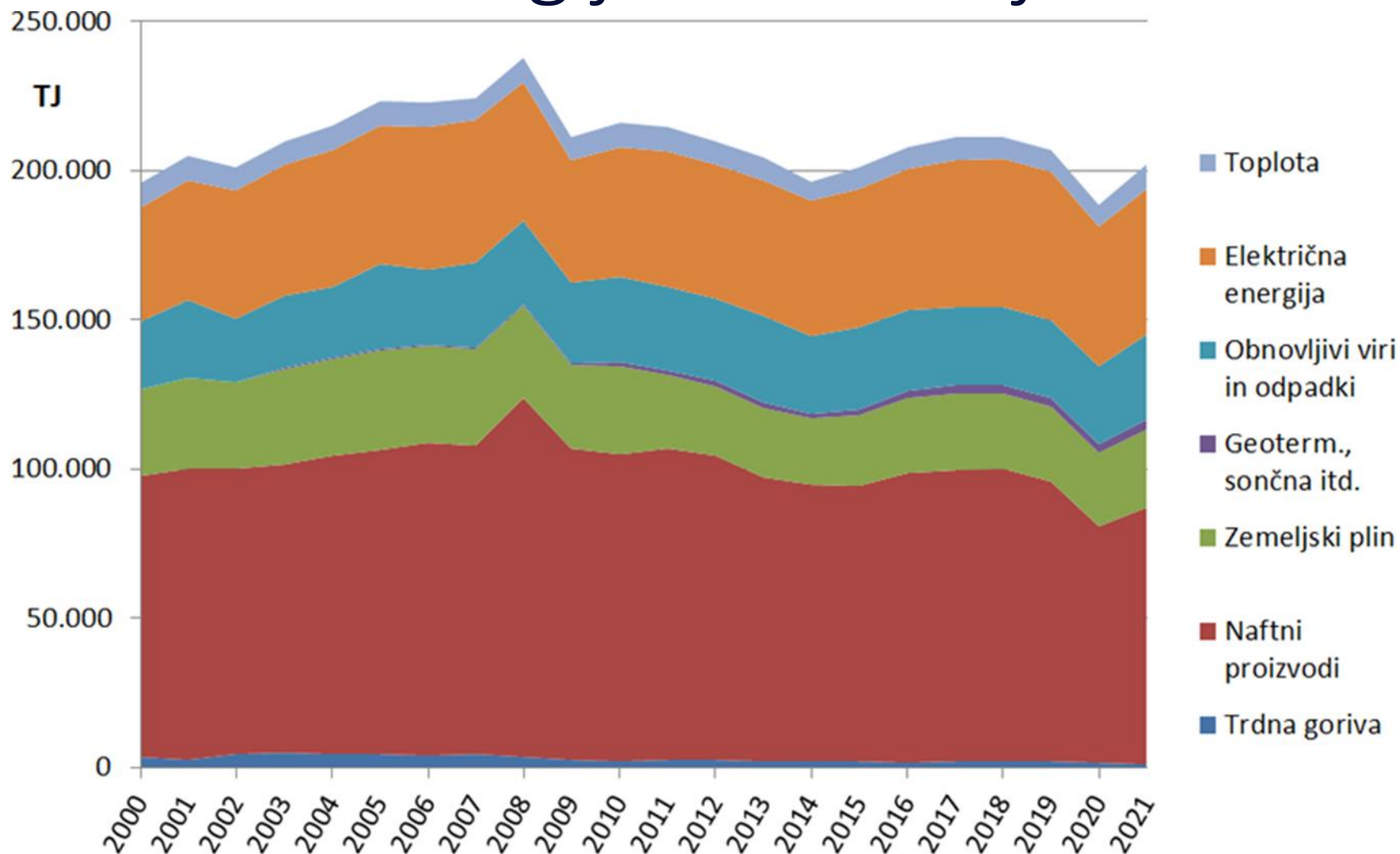
Struktura primarne rabe energije v Sloveniji

272,5 Pj v letu 2000**274,7 PJ v letu 2021**

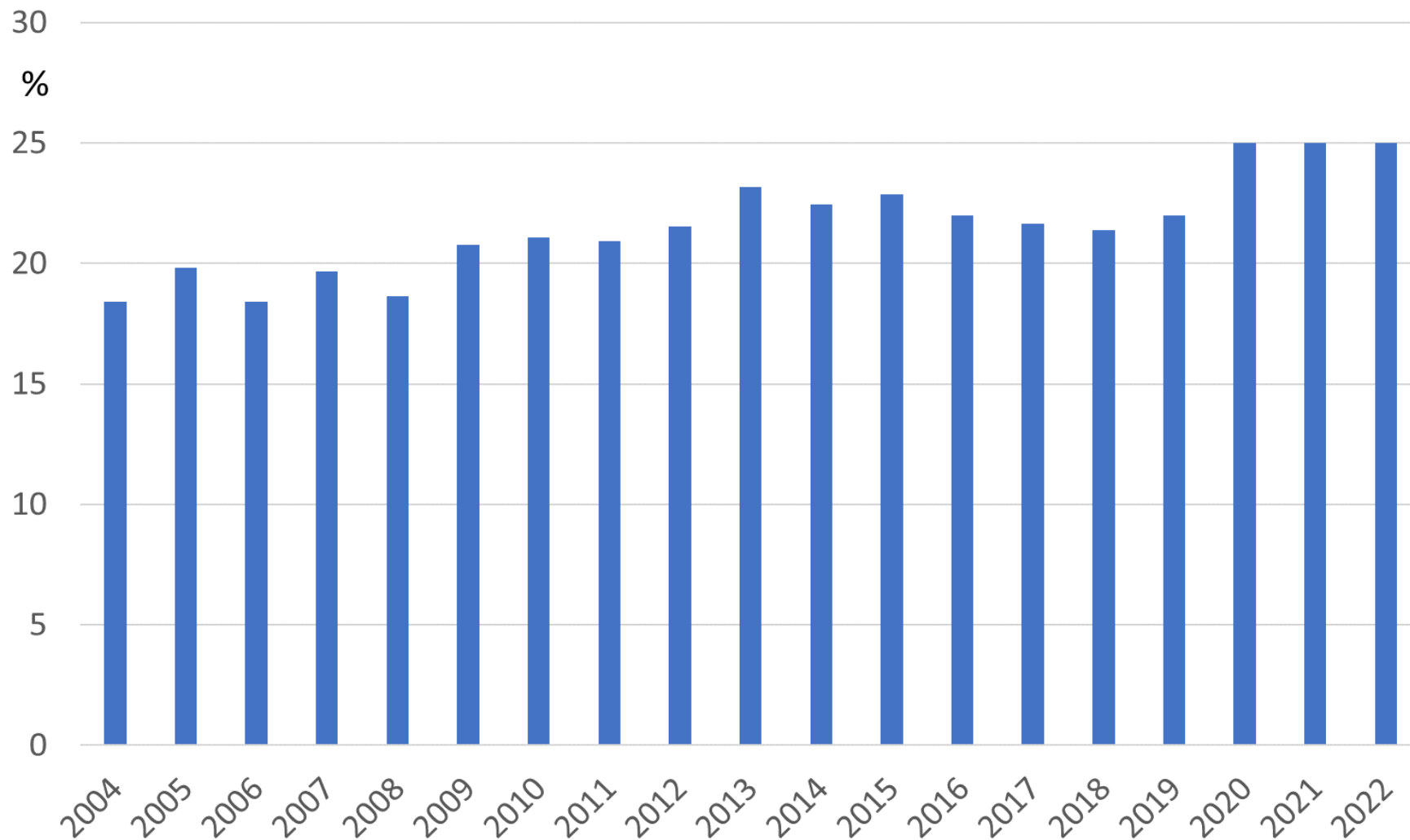
Poraba primarne energije na prebivalca v EU v letu 2021

Končna raba energije v Sloveniji

Delež OVE v bruto končni rabi energije

Pogled naprej

Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (Sprejeta 13. julija 2021 v DZ)

Slovenija si z Resolucijo o Dolgoročni podnebni strategiji zastavlja jasen cilj, da do leta 2050 doseže neto ničelne emisije oziroma podnebno nevtralnost.

Cilj bo dosežen z:

- Zmanjšanjem emisij in povečanjem odvzemov po ponorih
- Energetske učinkovitostjo
- Energijo iz obnovljivih virov energije

Konkretni cilji zmanjševanja emisij in povečanja ponorov:

	Letne emisije TGP [kt CO ₂ ekv]	Strateški sektorski cilji zmanjšanja glede na leto 2005
	2005	Podnebna strategija 2050
Promet	4.416,5	90–99 %
Energetika	6.974,5	90–99 %
Industrija	3.912,5	80–87 %
Kmetijstvo	1.732,8	5–22 %
Široka raba	2.680,0	87–96 %
Ravnanje z odpadki	740,5	75–83 %
SKUPAJ	20.456,8	80–90 %
LULUCF	-7.120,8	Ponor vsaj -2.500 kt CO ₂ ekv
SKUPAJ	13.336	Doseganje neto ničelnih emisij TGP

Cilji povečanja energetske učinkovitosti:

- raba končne energije v letu 2050 ne bo višja od 144 PJ in v letu 2040 ne bo višja od 169 PJ
- raba primarne energije v letu 2040 ne bo višja od 234 PJ

Cilji pri rabi obnovljivih virov energije:

- Skupni delež OVE v končni rabi energije bo leta 2050 dosegel najmanj 60%, od tega najmanj 65-odstotni delež OVE v prometu, najmanj 50-odstotni delež OVE pri ogrevanju in hlajenju ter najmanj 80-odstotni delež OVE v bruto končni rabi električne energije.

Obnovljivi viri energije

➤ **Sončna energija**

- direktna vpadla sončna energija:
 - ✓ sprejemniki toplote
 - ✓ sončne celice (fotovoltaika – neposredna pretvorba svetlobe v električno energijo)
- indirektna vpadla sončna energija
 - ✓ biomasa
 - ✓ geodetska potencialna energija vodnih mas
 - ✓ energija vetra
 - ✓ energija morja
 - ❖ energija morskih tokov
 - ❖ energija valov
 - ❖ notranja energija morja

➤ **Kalorična notranja energija zemeljske skorje**

- geotermalna voda

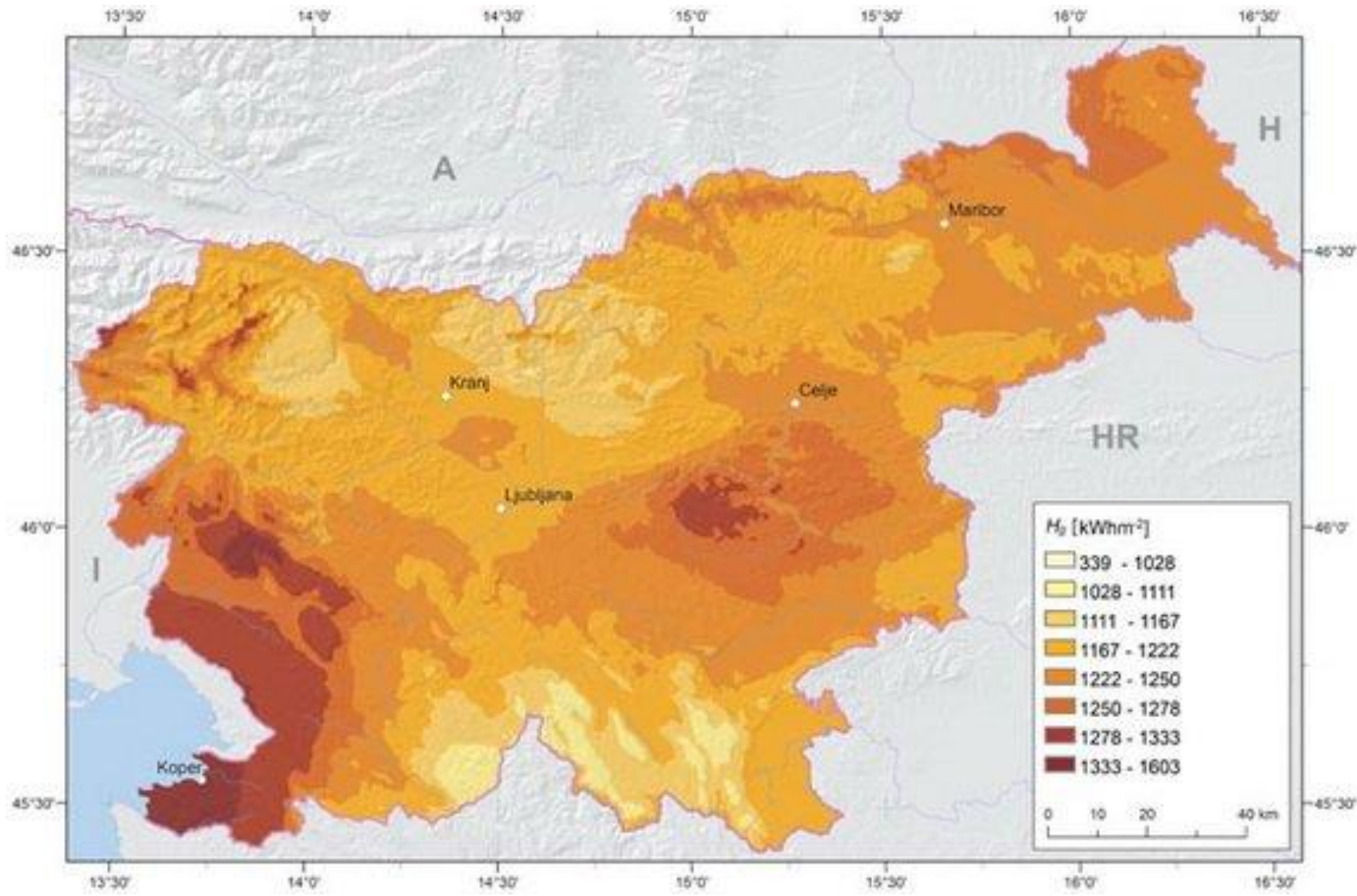
➤ **Gravitacijska energija**

- energija bibavice

A stylized sun icon composed of three horizontal grey bars. The top and bottom bars have rounded ends, while the middle bar is a simple rectangle. The text 'Sončna energija' is centered over the middle bar.

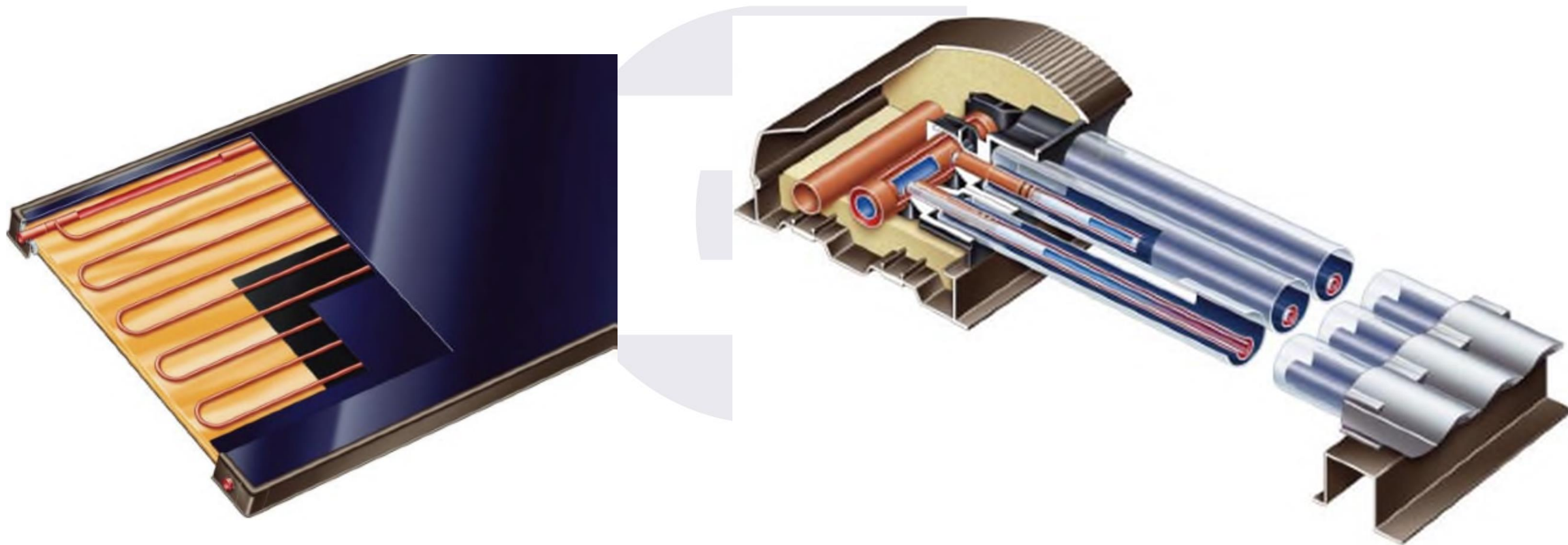
Sončna energija

Povprečno letno sončno obsevanje v Sloveniji

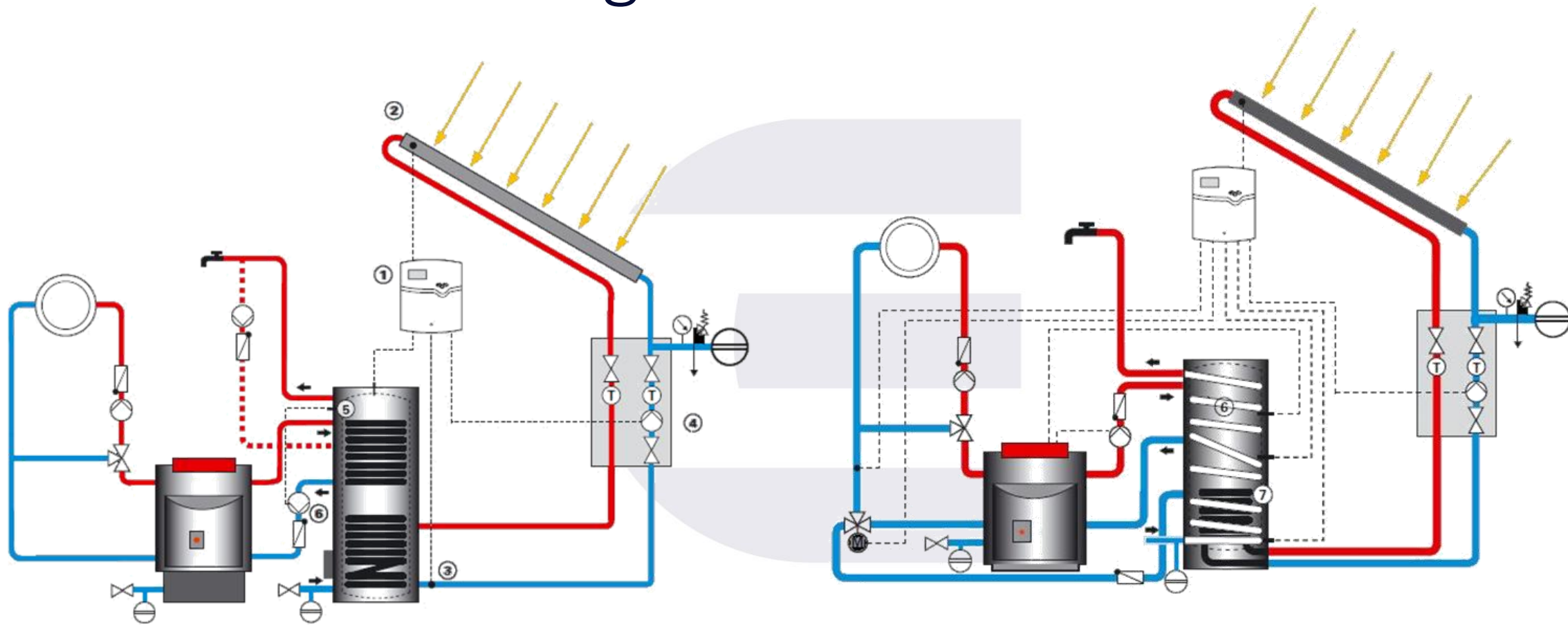

(Vir: D. Kastelec, J. Rakovec, K. Zakšek, Sončna energija v Sloveniji, ZRC SAZU, 2007, str. 76)

Solarni ogrevalni sistemi

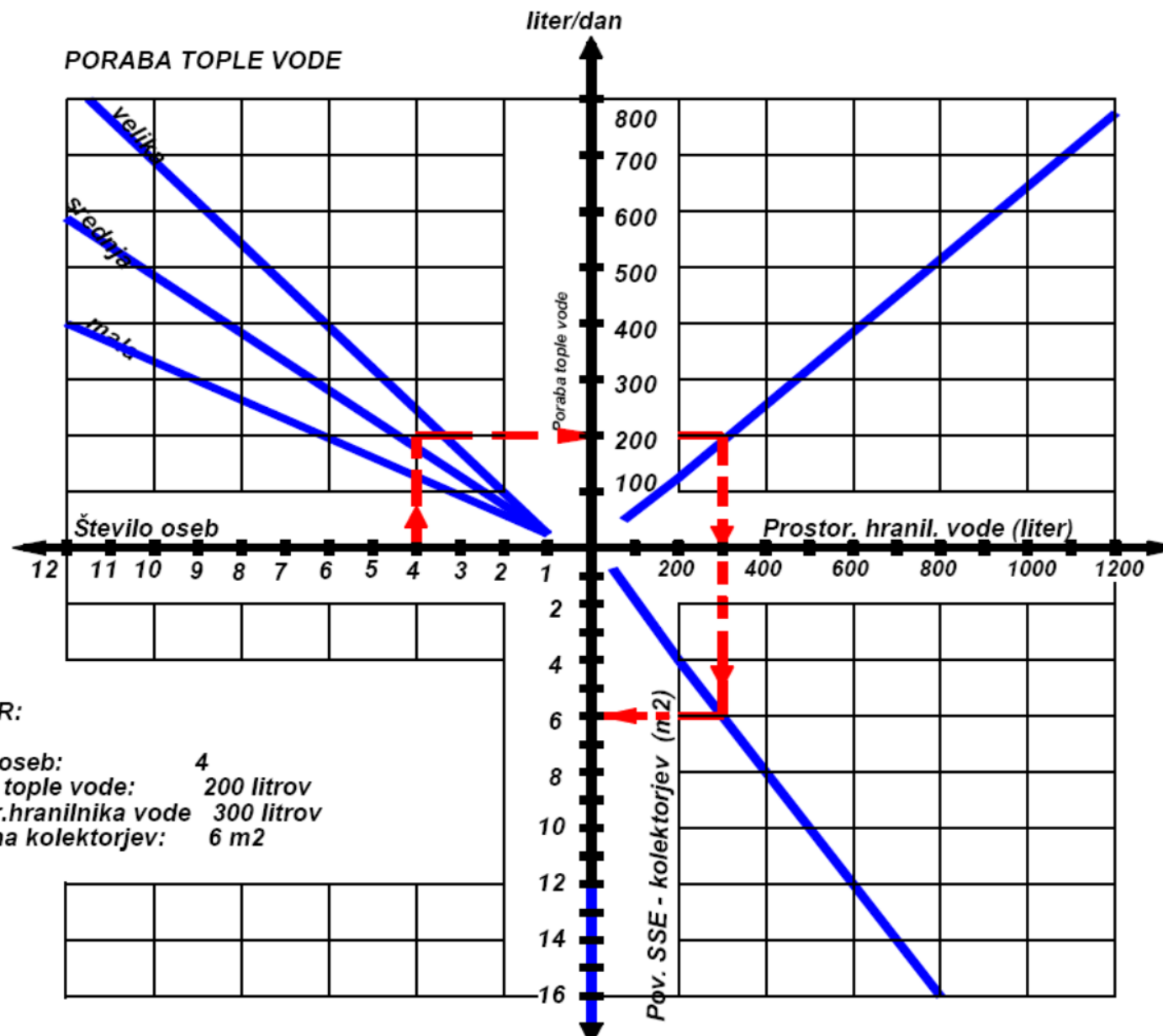
Solarni ogrevalni sistemi

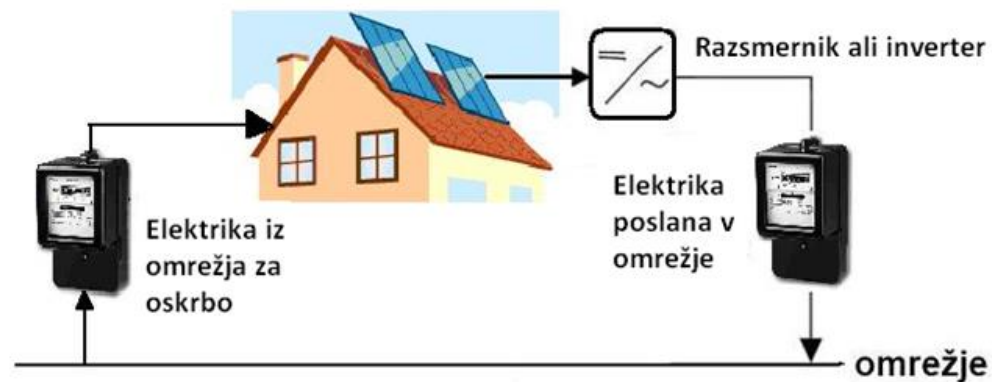
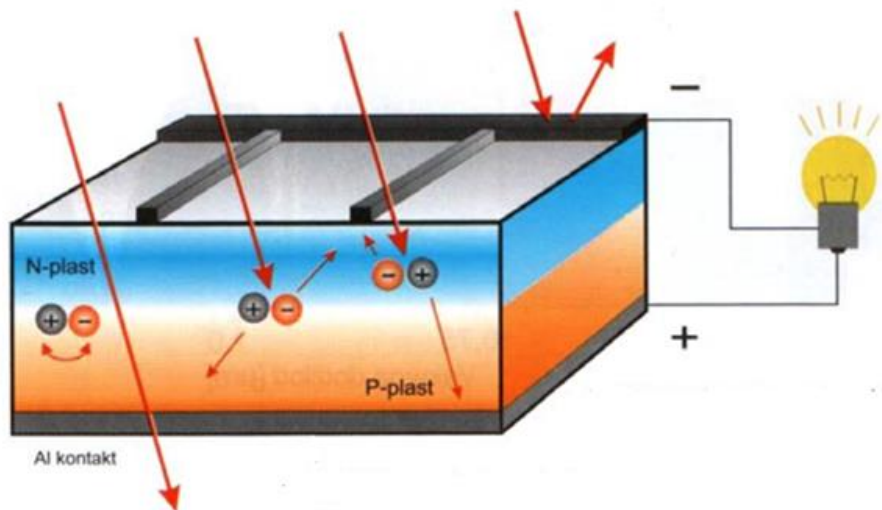
Ogrevanje sanitarne vode

Ogrevanje sanitarne vode in ogrevanje prostorov

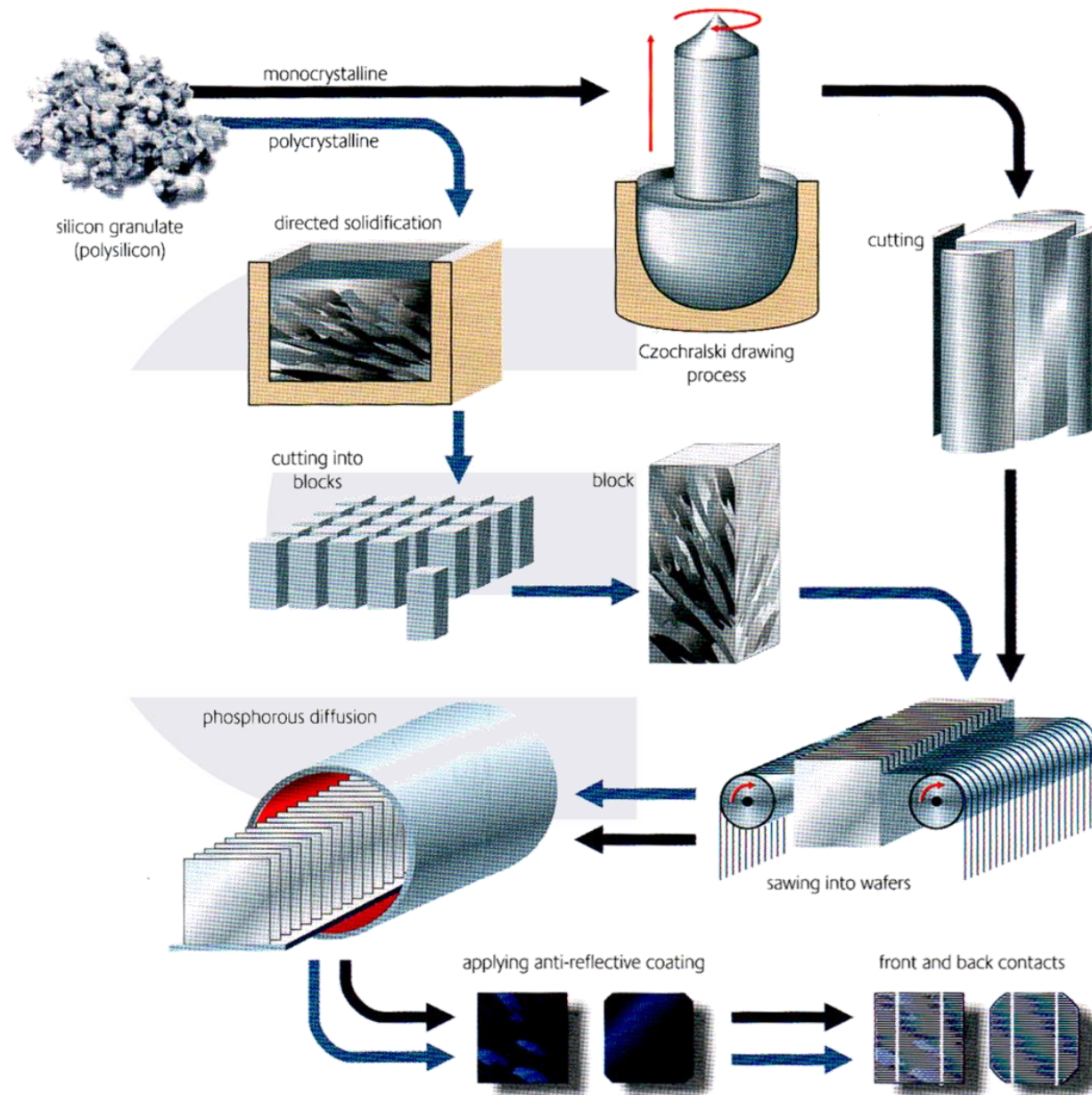
Solarni ogrevalni sistemi

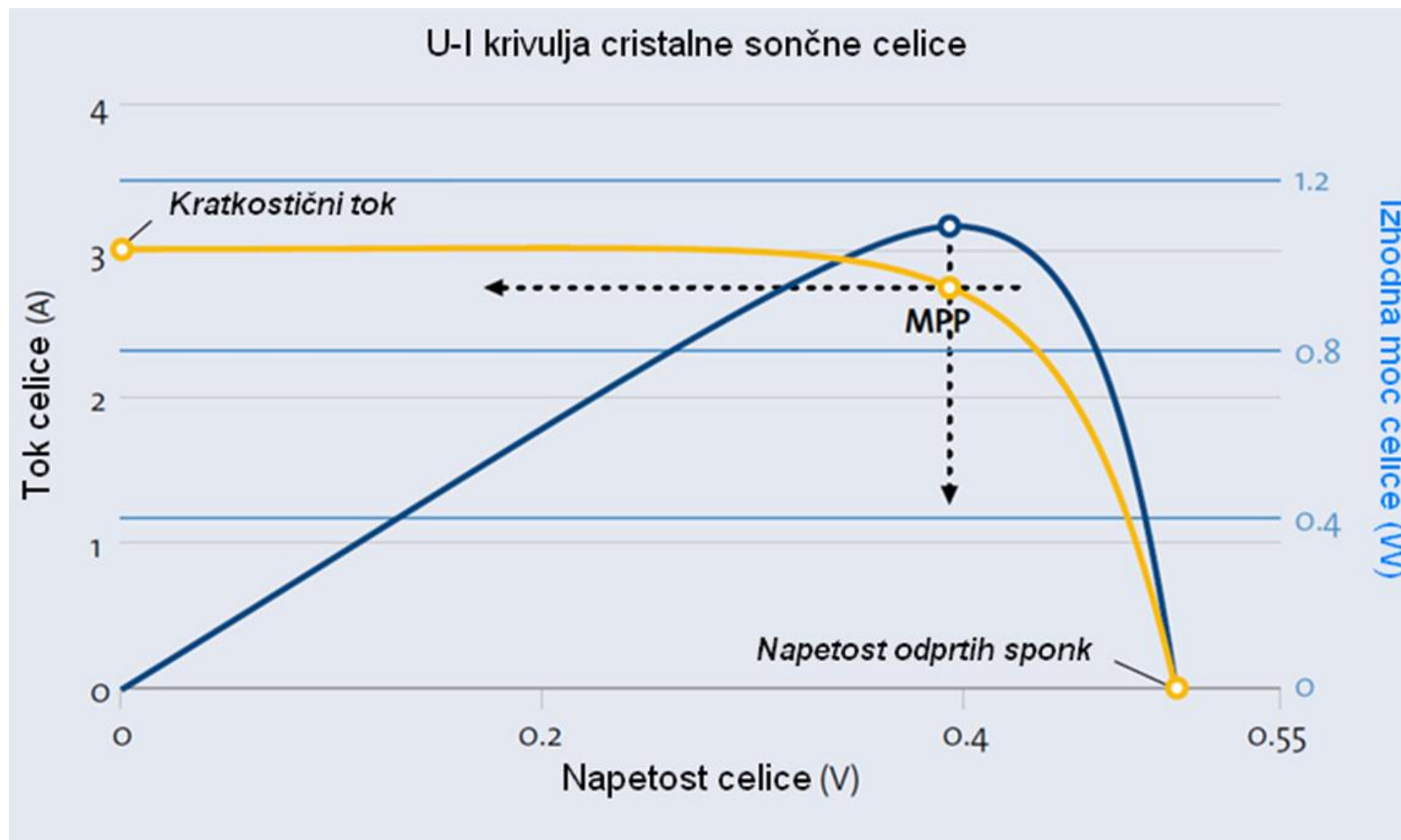
Fotovoltaična elektrarna

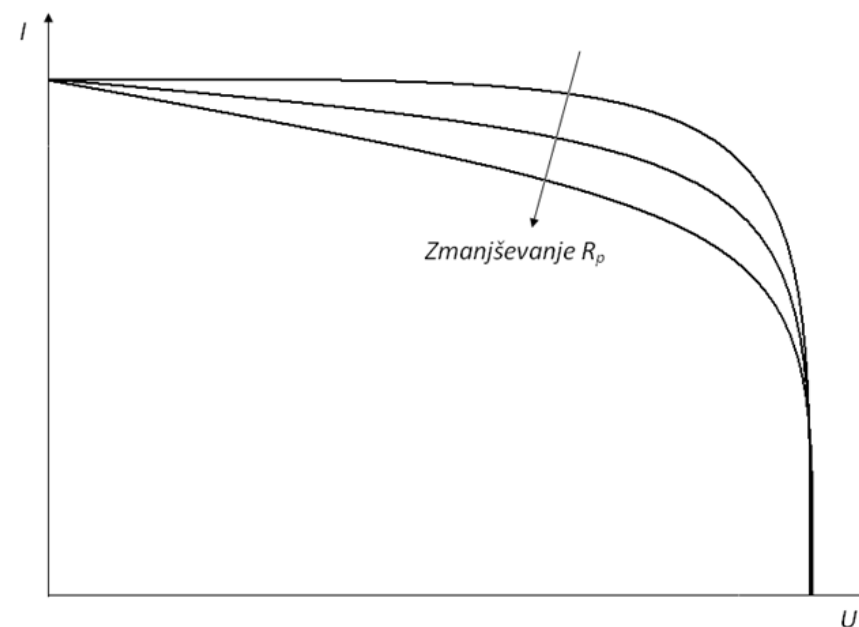
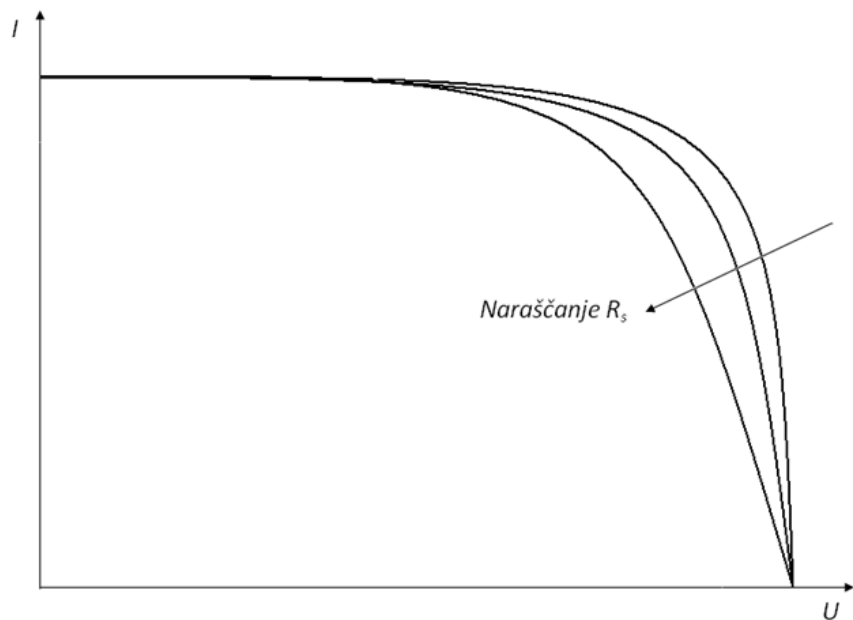
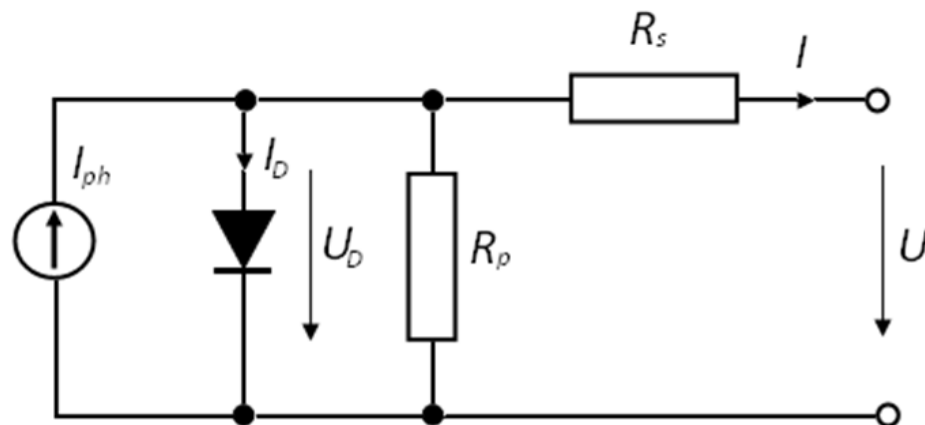
Proizvodnja sončnih celic

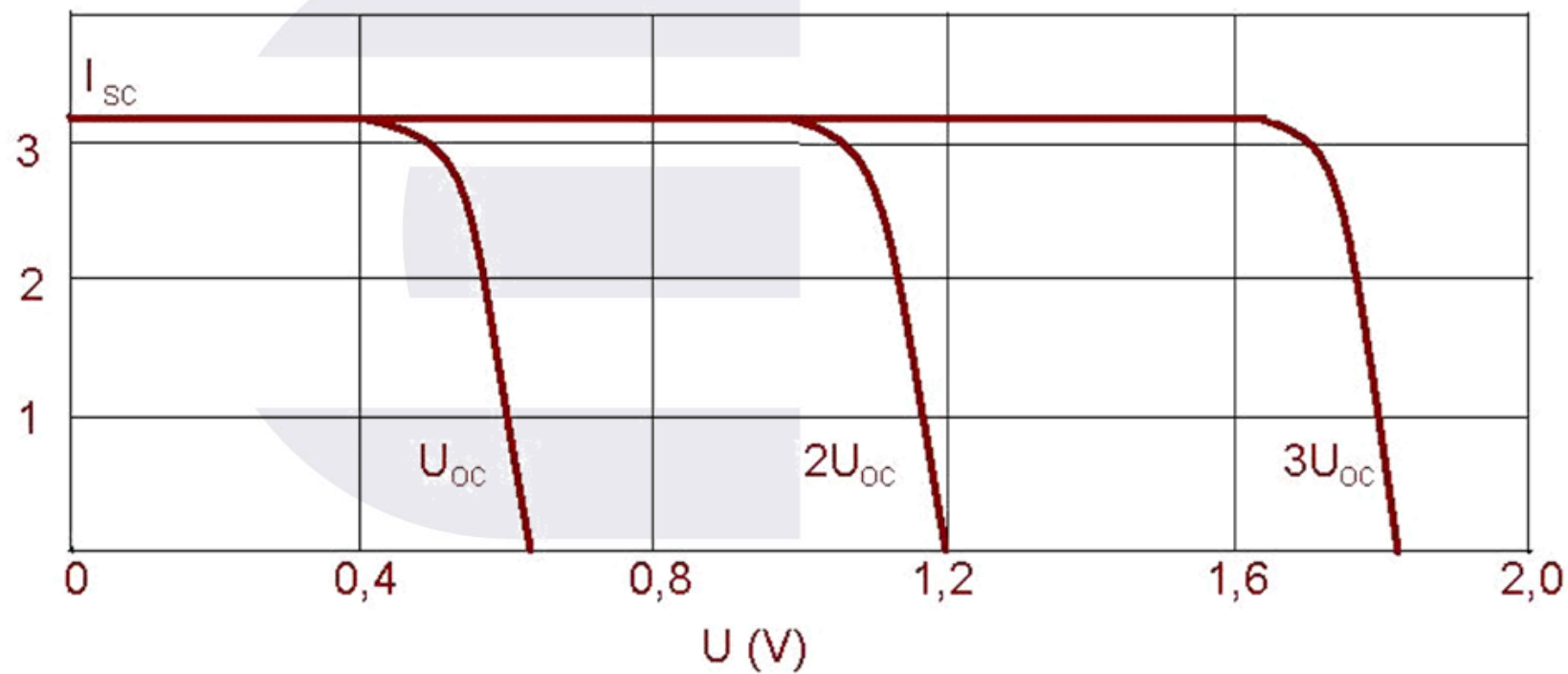
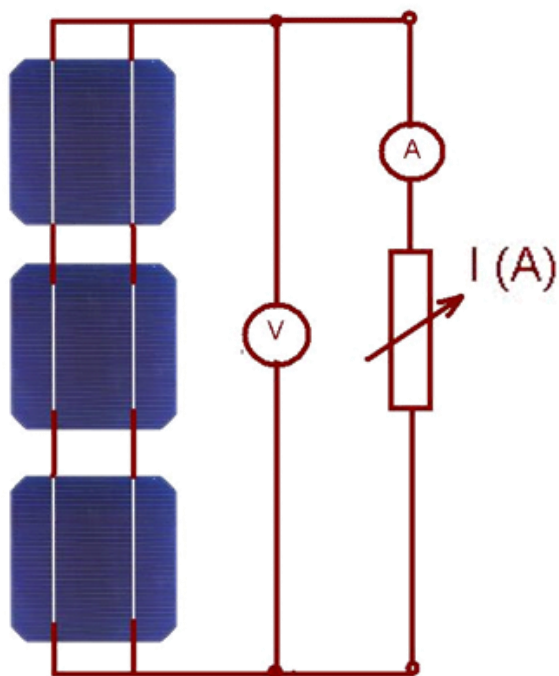
U-I krivulja kristalne silicijeve sončne celice

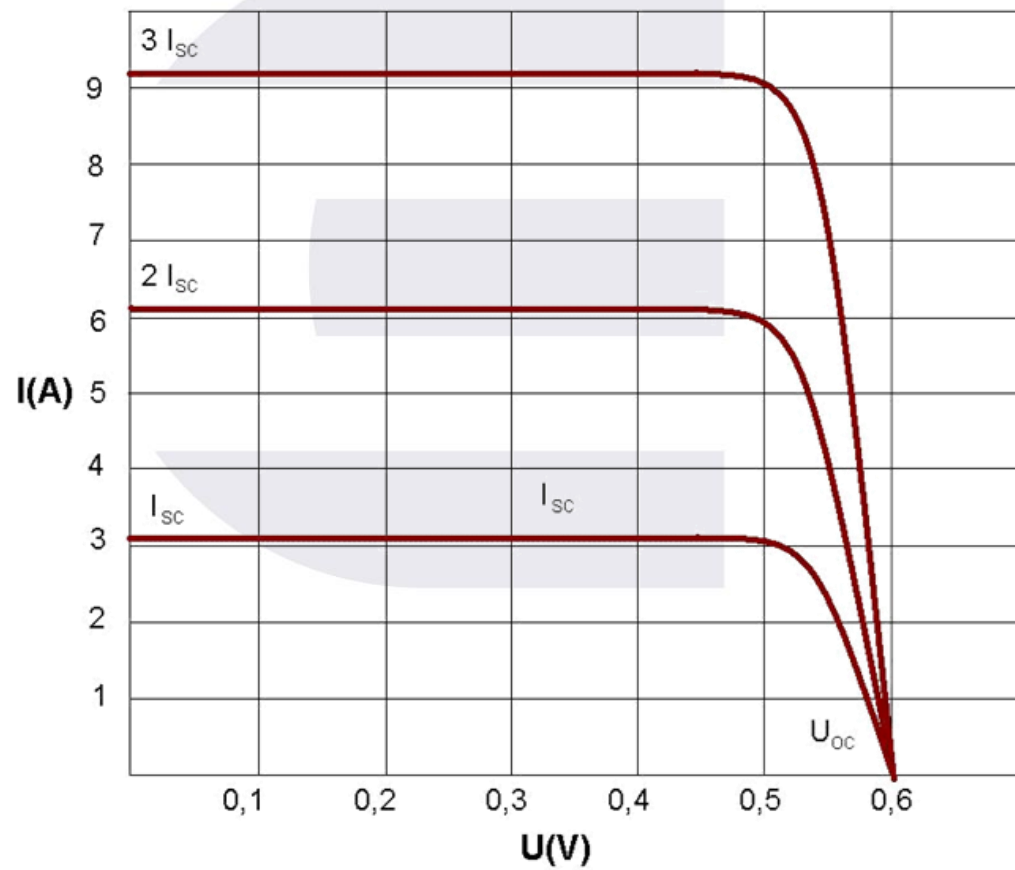
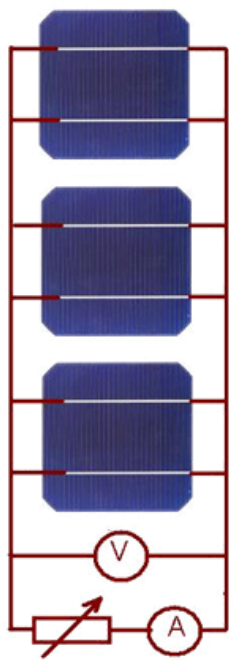
Nadomestno vezje sončne celice

Zaporedna vezava sončnih celic

Vzporedna vezava sončnih celic

Temperaturni koeficienti kristalnih sončnih celic

Kratkostični tok:

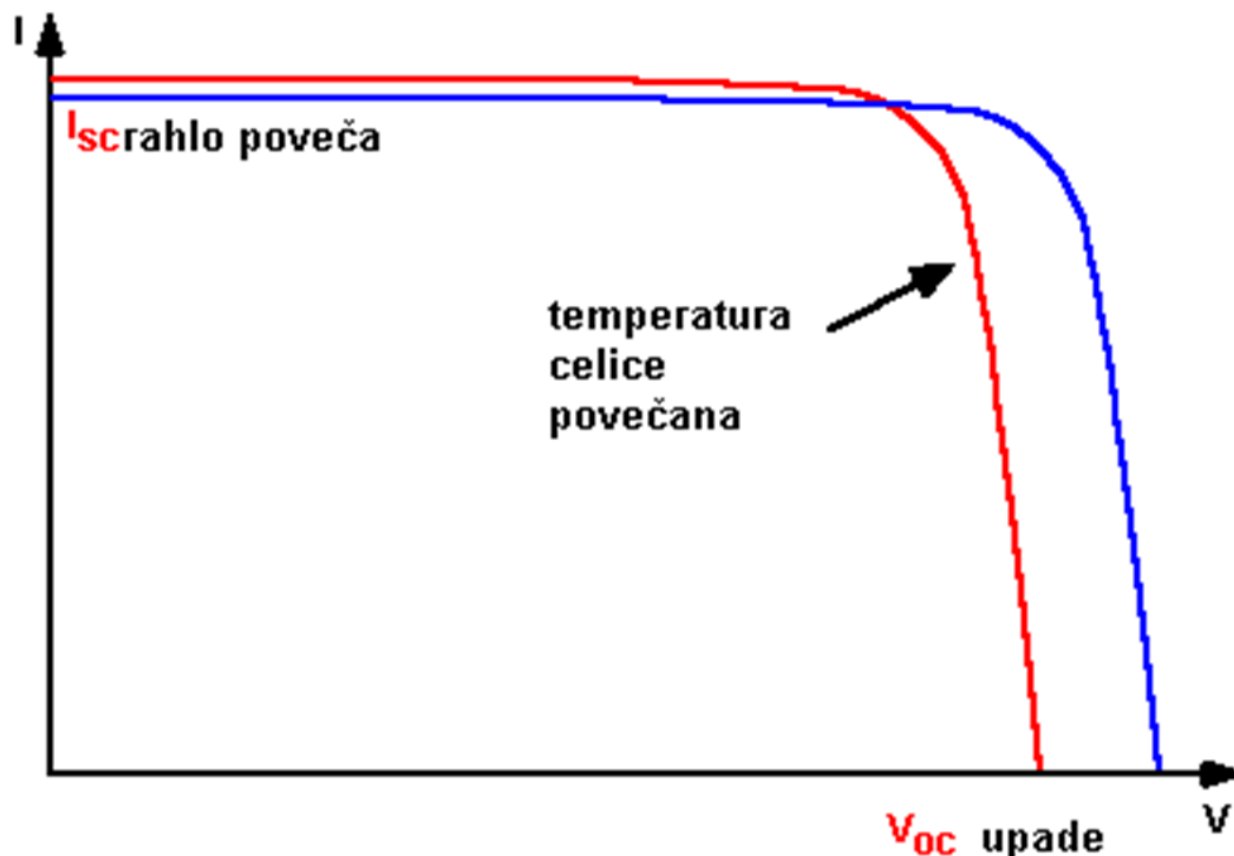
$$\Delta I_{SC} (\alpha) = +0,02 \text{ } \%/^{\circ}\text{C} \text{ do } +0,1 \text{ } \%/^{\circ}\text{C}$$

Napetost odprtih sponk:

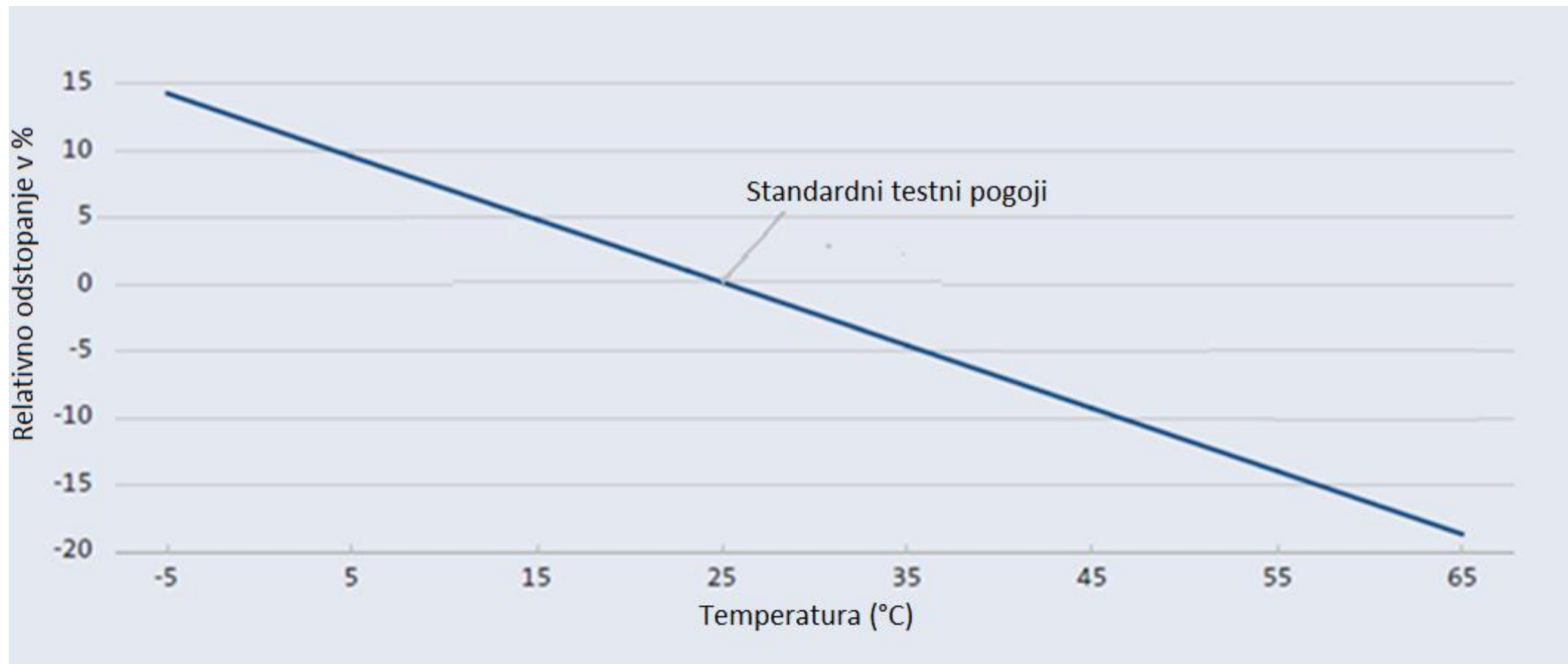
$$\Delta U_{OC} (\beta) = -0,30 \text{ } \%/^{\circ}\text{C} \text{ do } -0,41 \text{ } \%/^{\circ}\text{C}$$

Moč v točki MPP:

$$\Delta P_{MPP} (\gamma) = -0,37 \text{ } \%/^{\circ}\text{C} \text{ do } -0,55 \text{ } \%/^{\circ}\text{C}$$

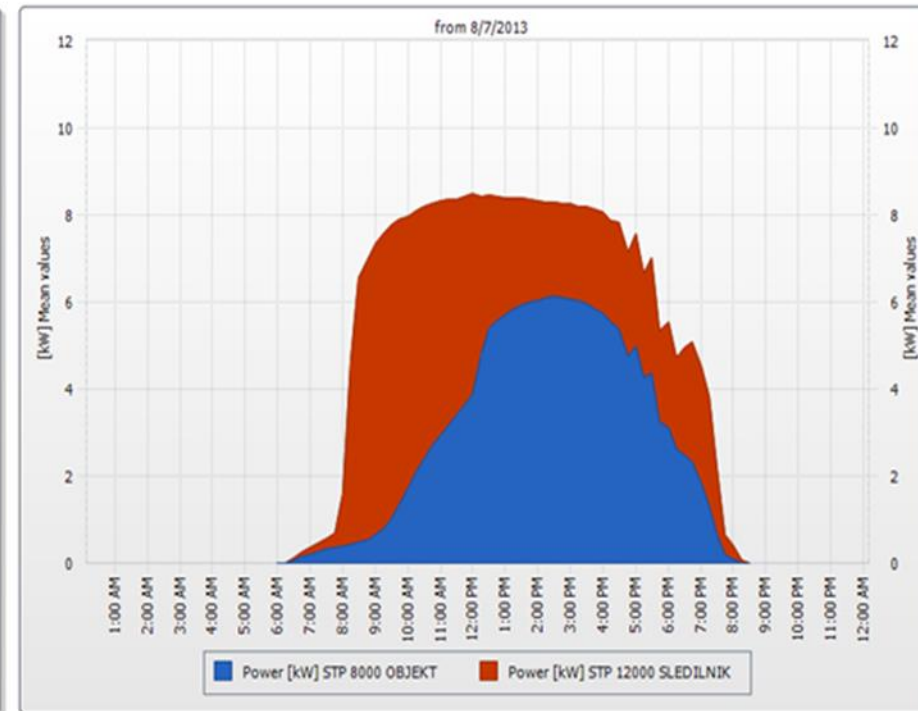
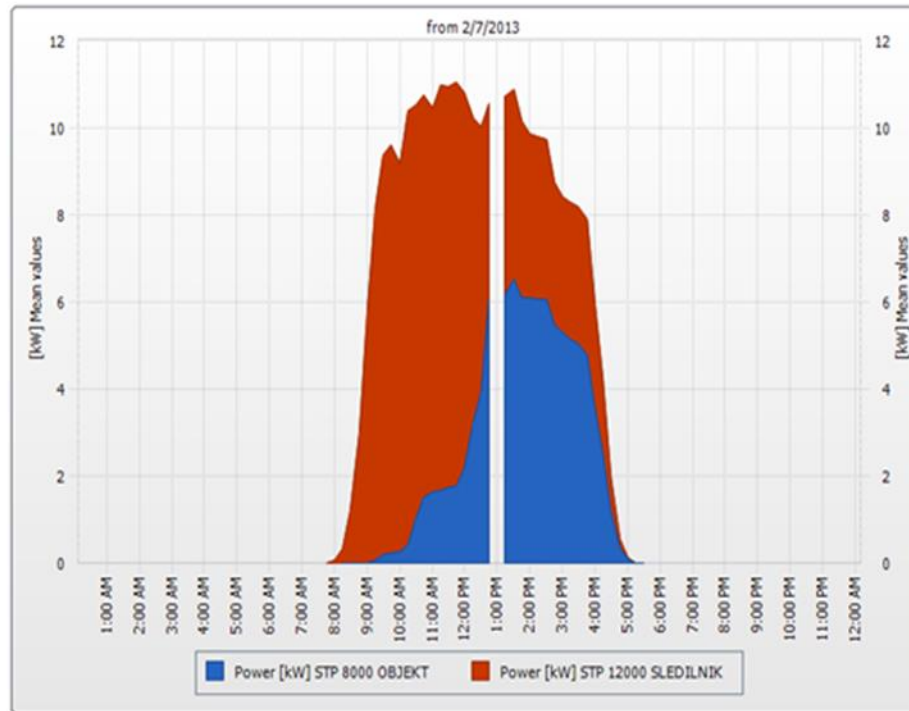
Vpliv temperature okolice na moč modula

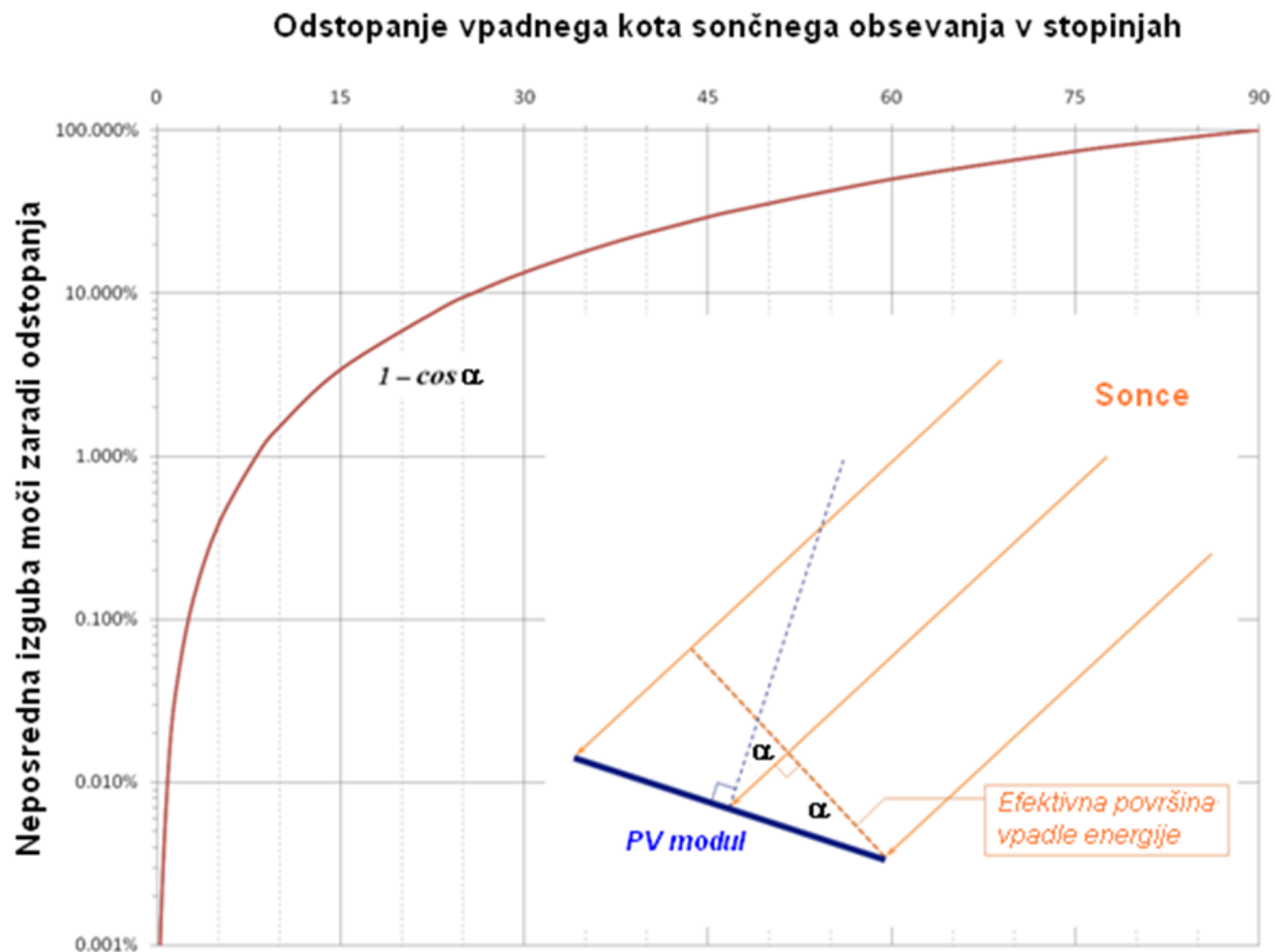
Konkretni primer vpliva temperature na moč MFE

7. februar 2013
Temperatura zraka ob 14 uri:
0°C

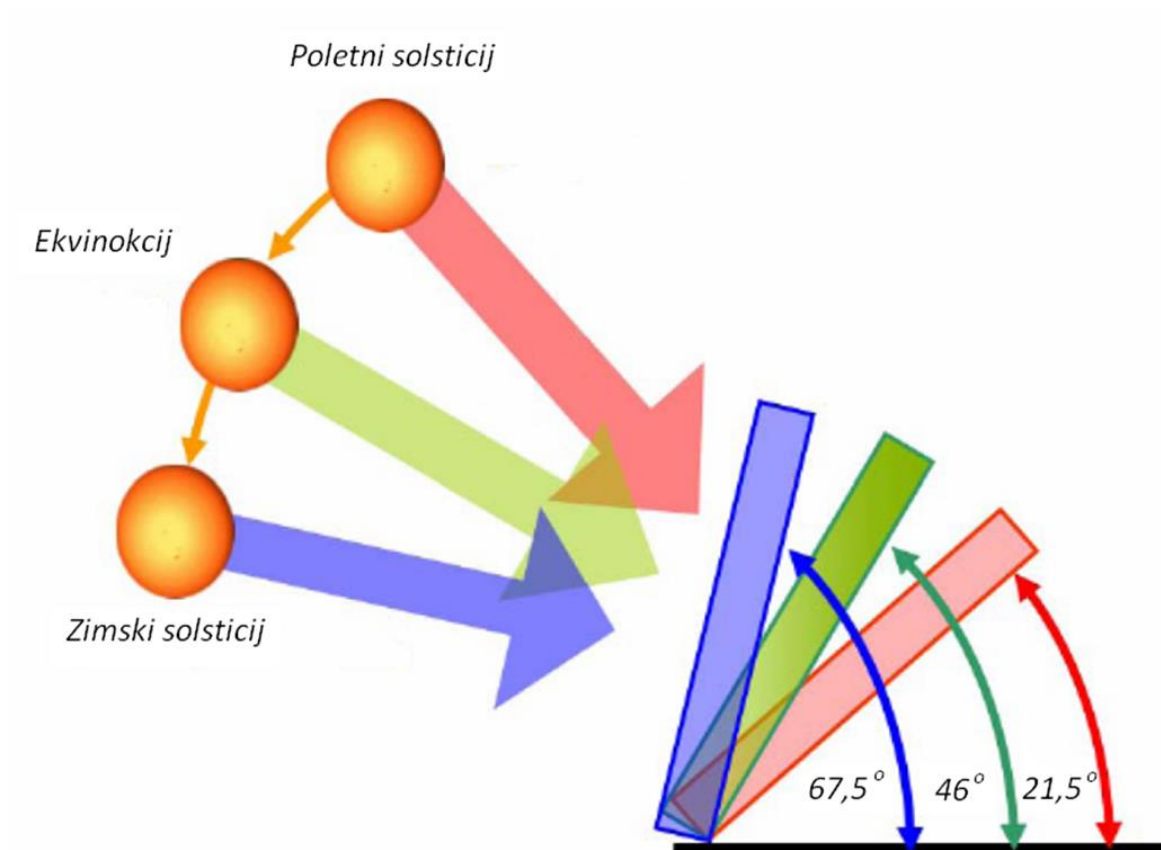
7. avgust 2013
Temperatura zraka ob 14 uri:
36°C

Vpliv lege panela na izgubo moči

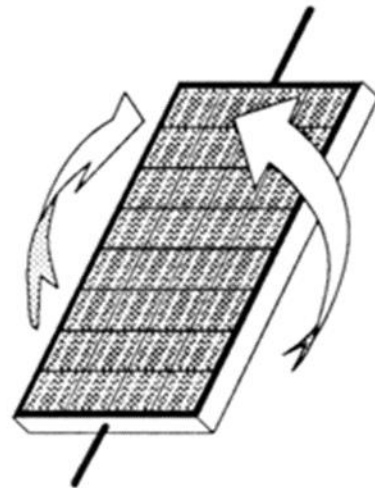

Postavitev panelov glede na letni čas

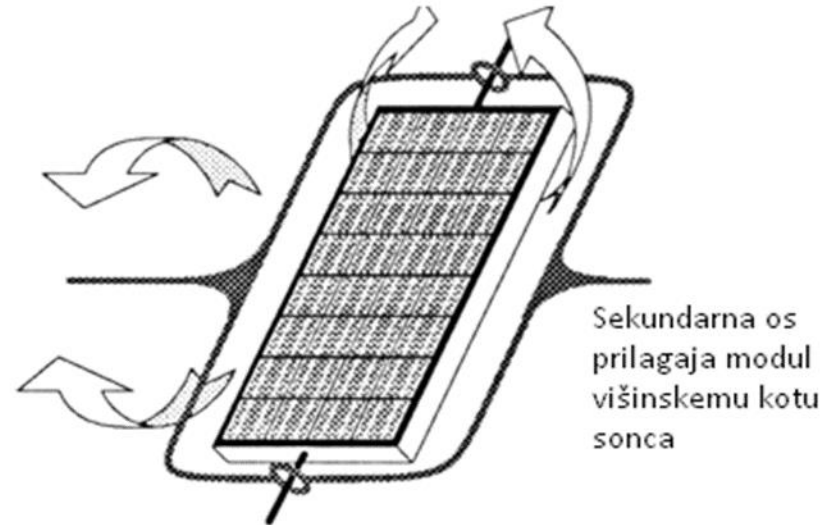
Povečanje izkoristka sistema s sledenjem soncu

Eno osno sledenje soncu

Primarna os obrača modul
v smeri vzhod- zahod

Dvo osno sledenje soncu

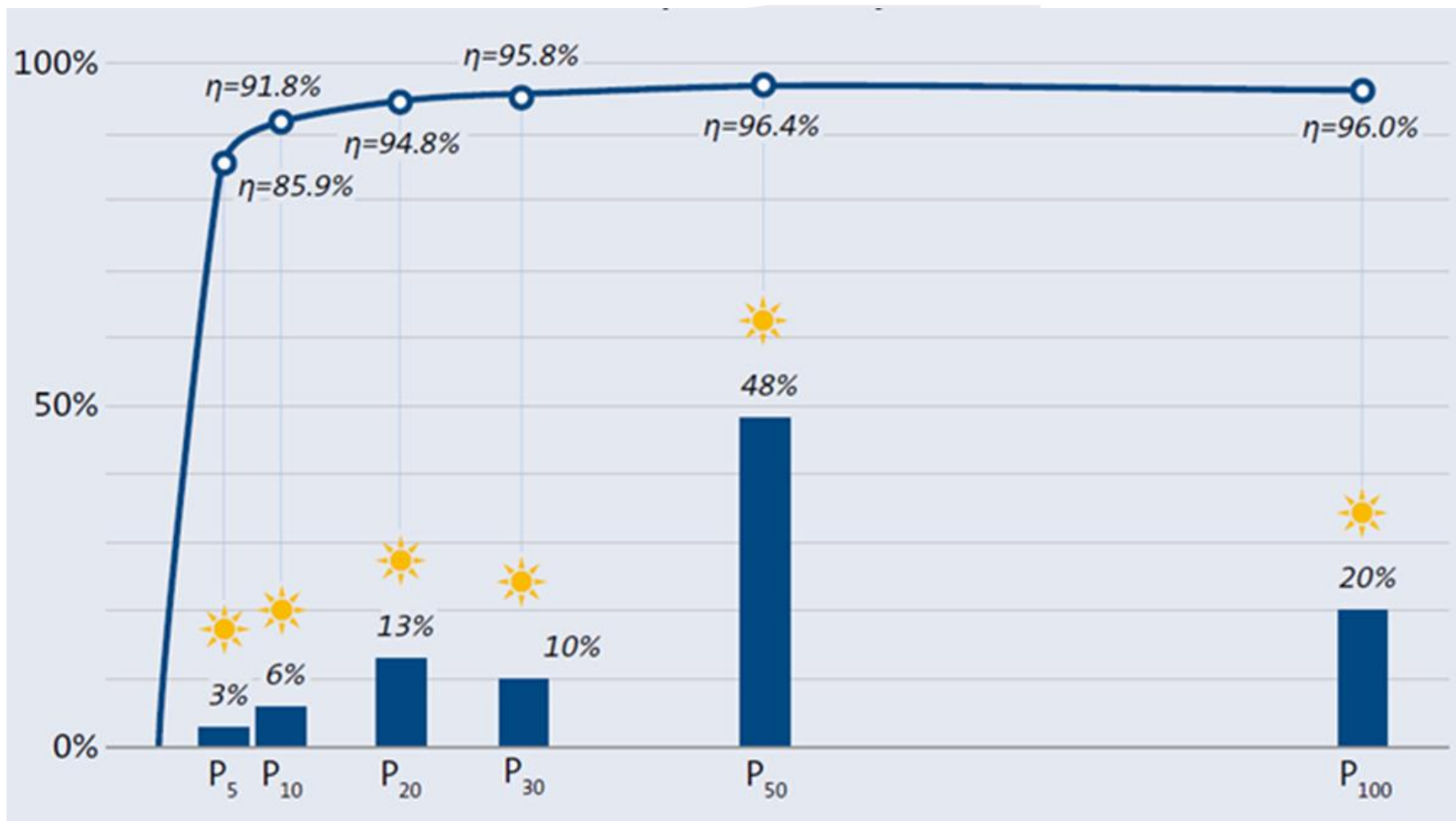

Sekundarna os
prilagaja modul
višinskemu kotu
sonca

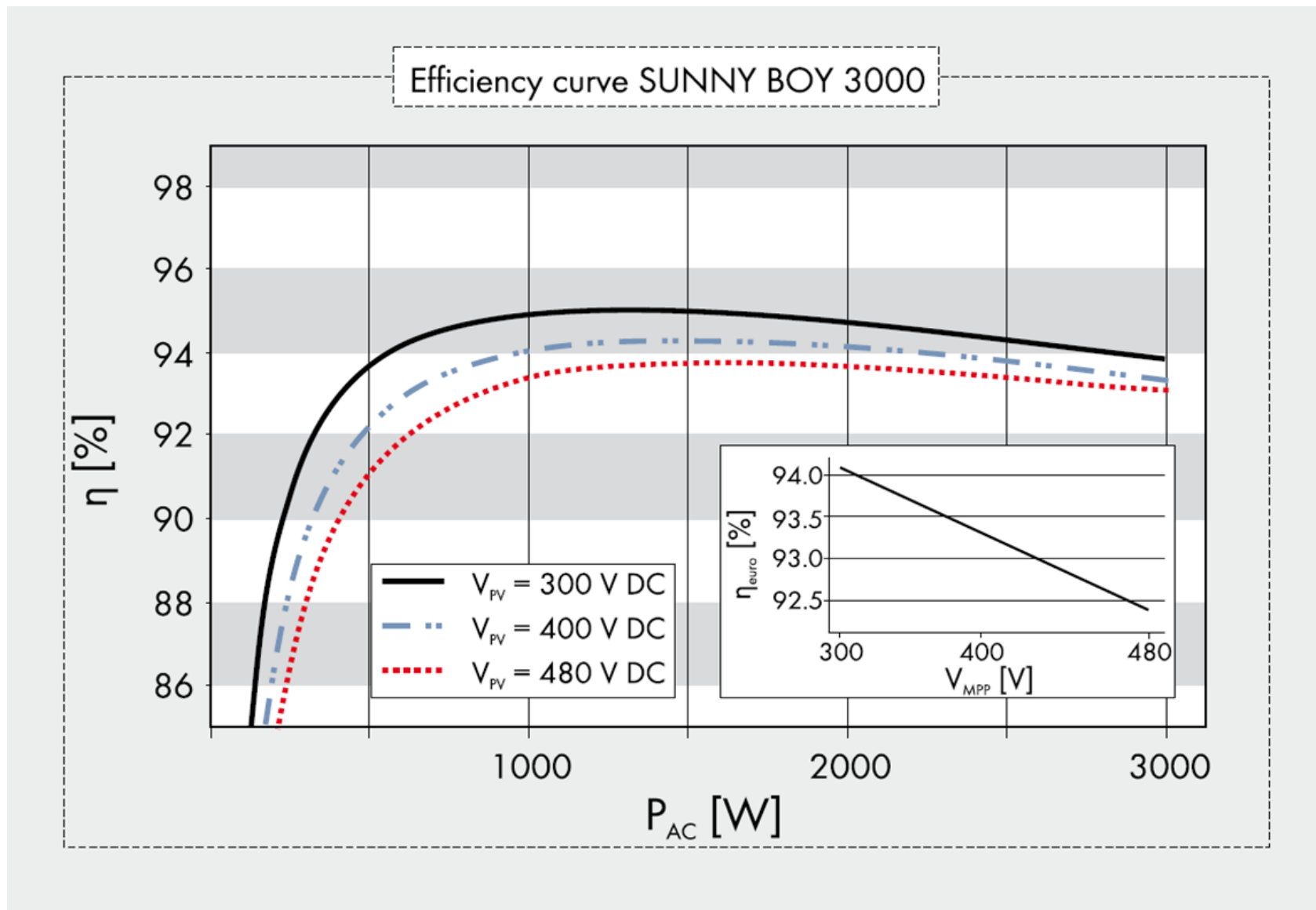
Primarna os obrača modul
v smeri vzhod- zahod

Evropski izkoristek inverterja

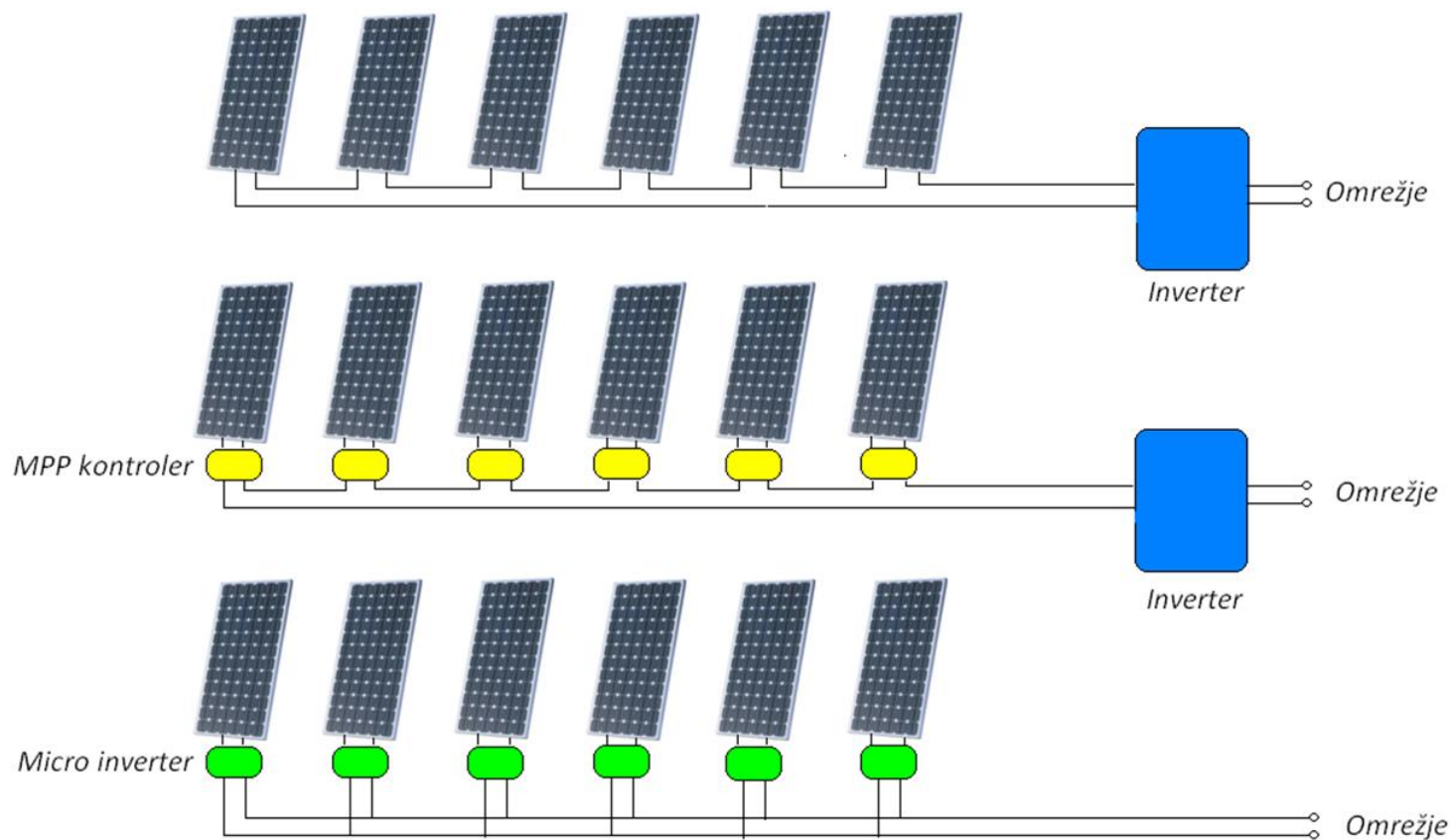
Določanje evropskega izkoristka inverterja (velja za srednjo Evropo)

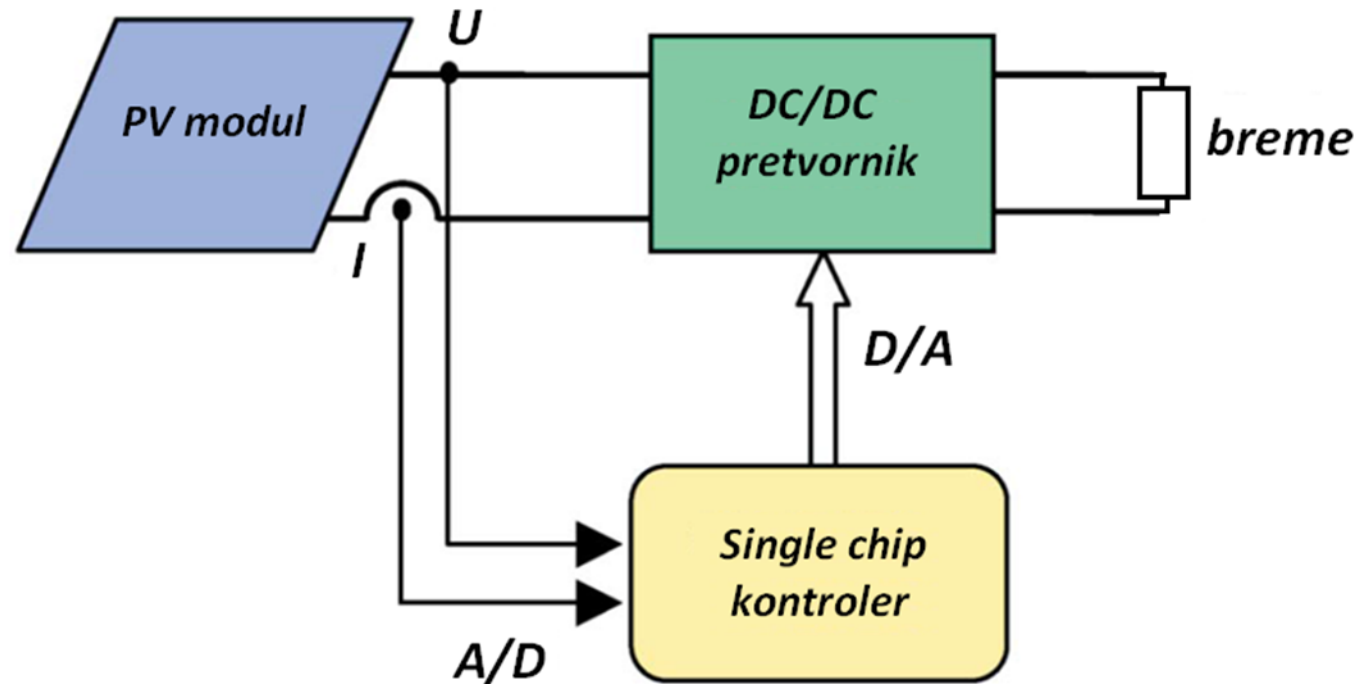
Evropski izkoristek inverterja (konkretni primer)

Poti do večje proizvodnje električne energije

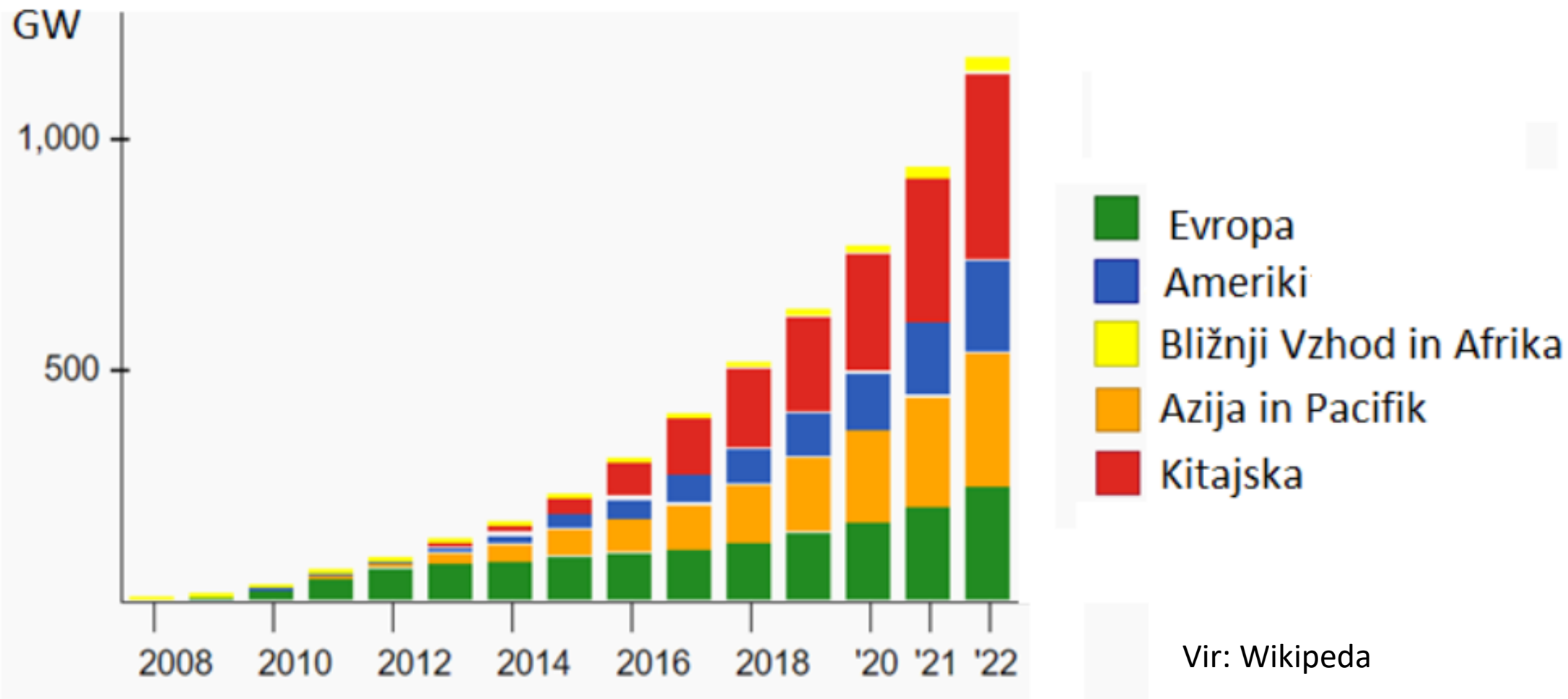
Nadzor maksimalne moči modula

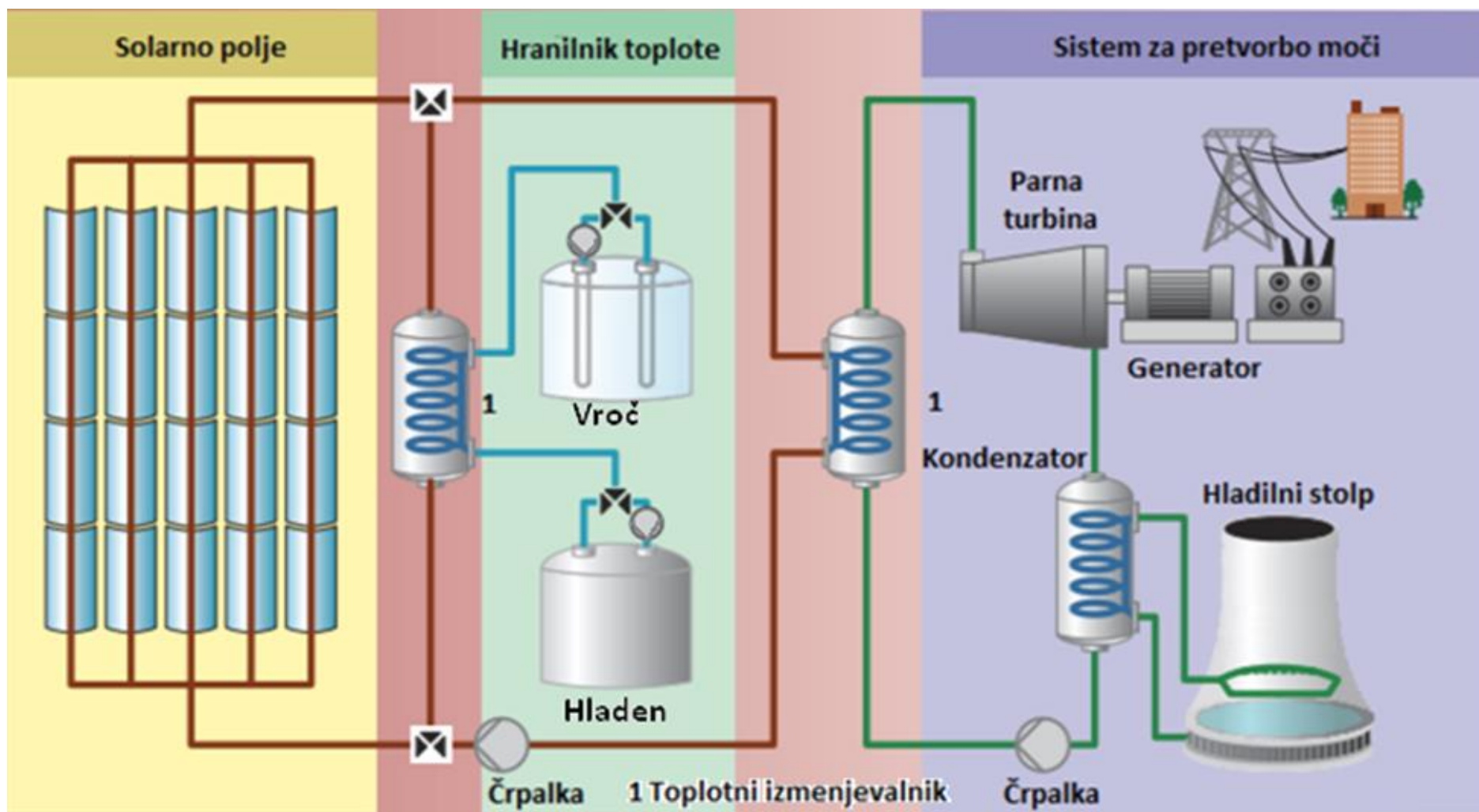
Micro inverter na vsakem modulu

Strma rast fotovoltaičnih elektrarn v svetu

Sončna termoelektrarna s parabolnimi koriti

Sončna termoelektrarna Andasol v Španiji

Sončna termoelektrarna Andasol, Španija

Prva evropska komercialna sončna termoelektrarna.

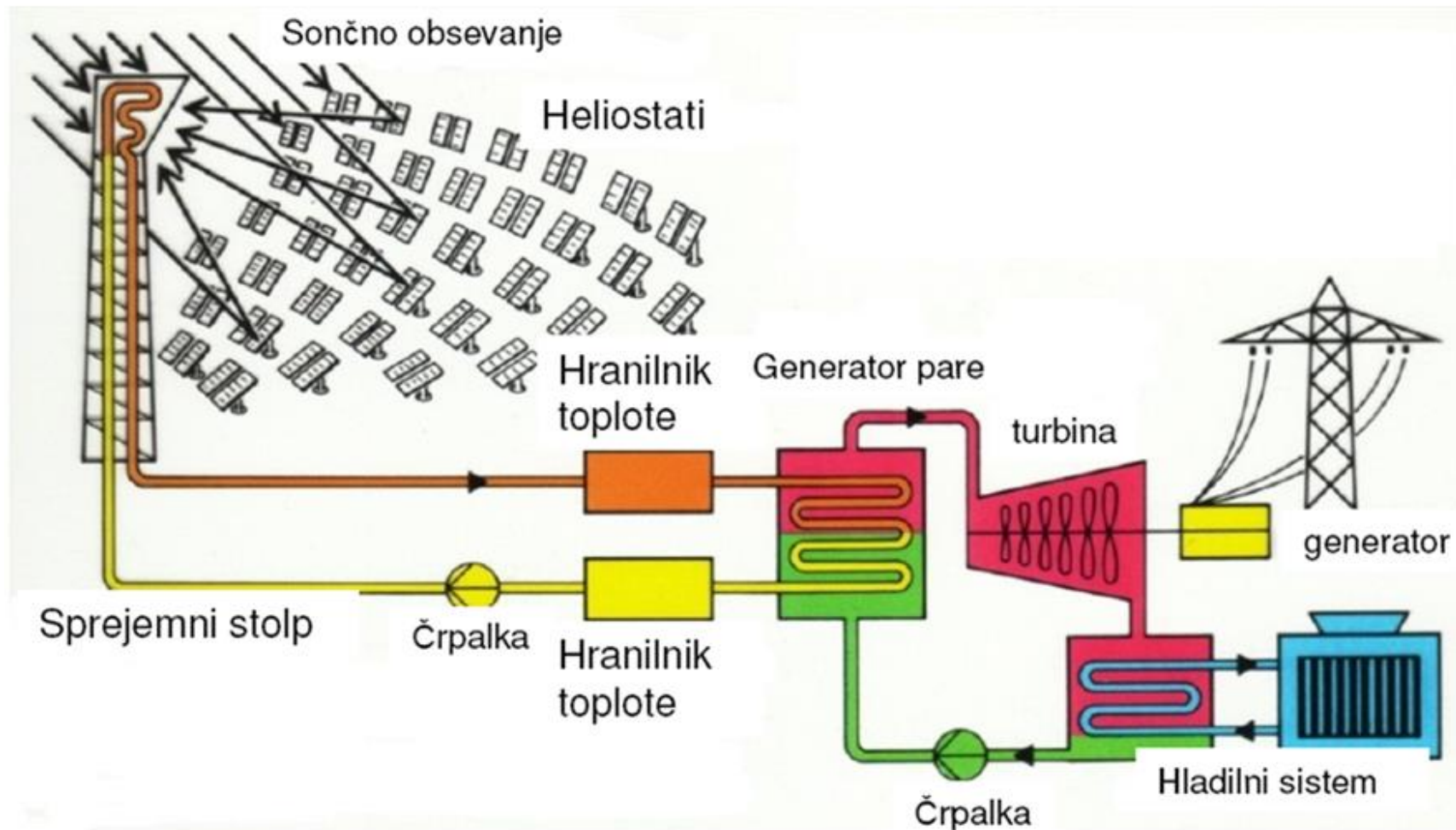
Trije sistemi, vsak 50MW.

Letna proizvodnja 180GWh.

Skupna površina 200 ha.

Hranilniki toplote imajo zmogljivost 1000MWh in omogočajo 7,5 ure obratovanja pri polni moči.

Sončna stolpna termoelektrarna

Sončna termoelektrarna Ivanpah v Kaliforniji

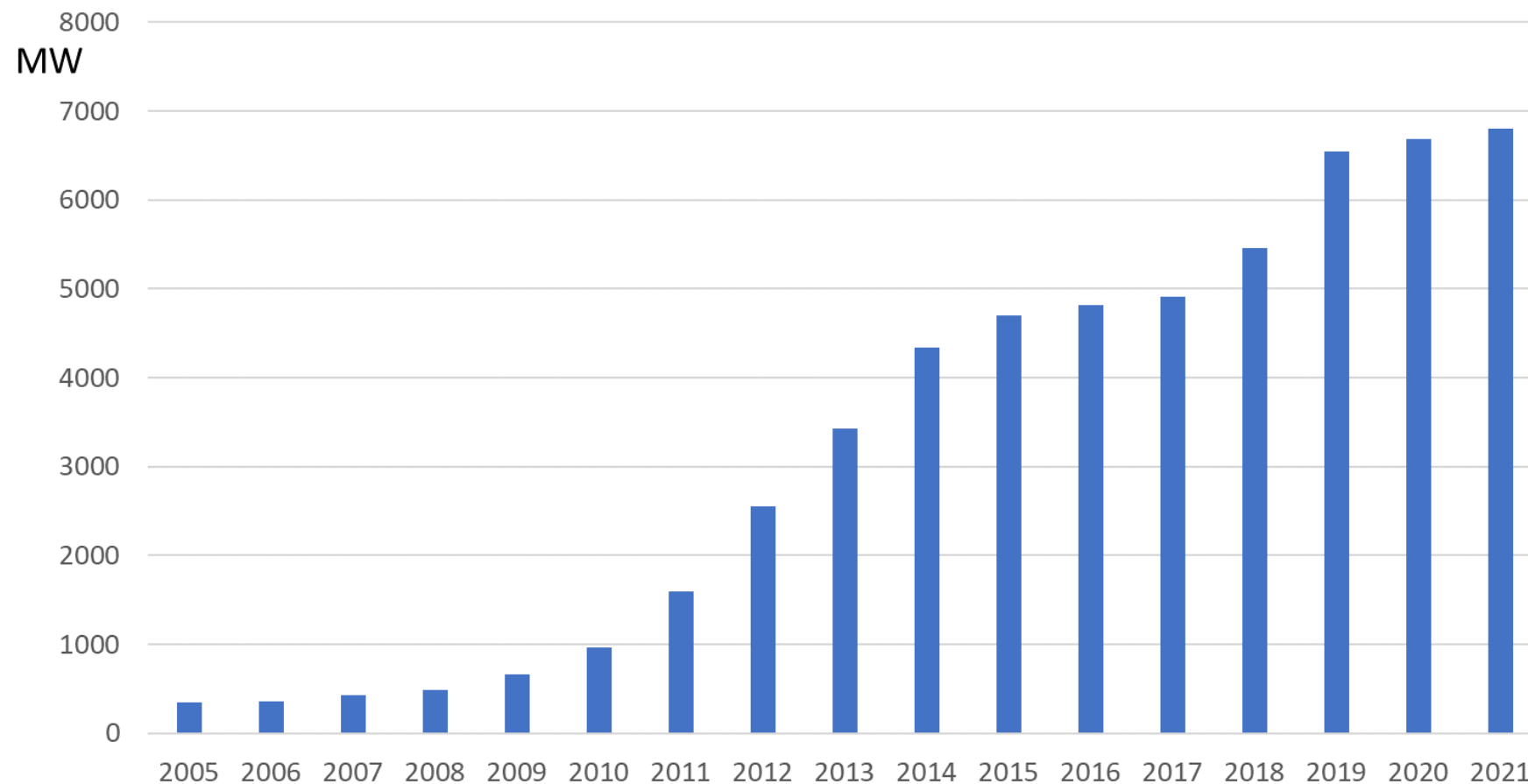

392 MW, površina 14,2 km²
več kot 300.000 heliostatov,
uparjalniki visoki 140 m

Sončna elektrarna s paraboloidnimi zrcali

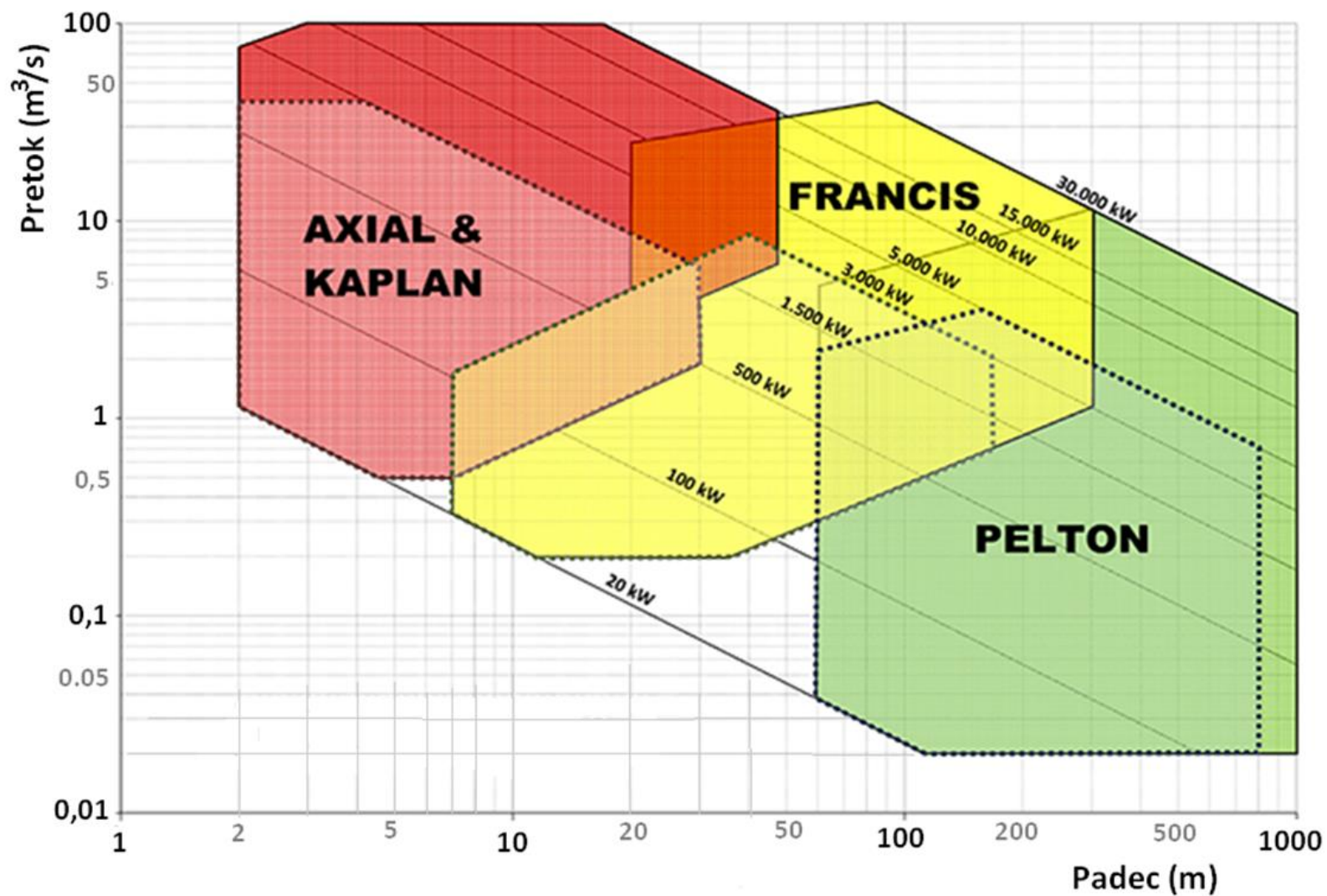
Rast sončnih termoelektrarn v svetu

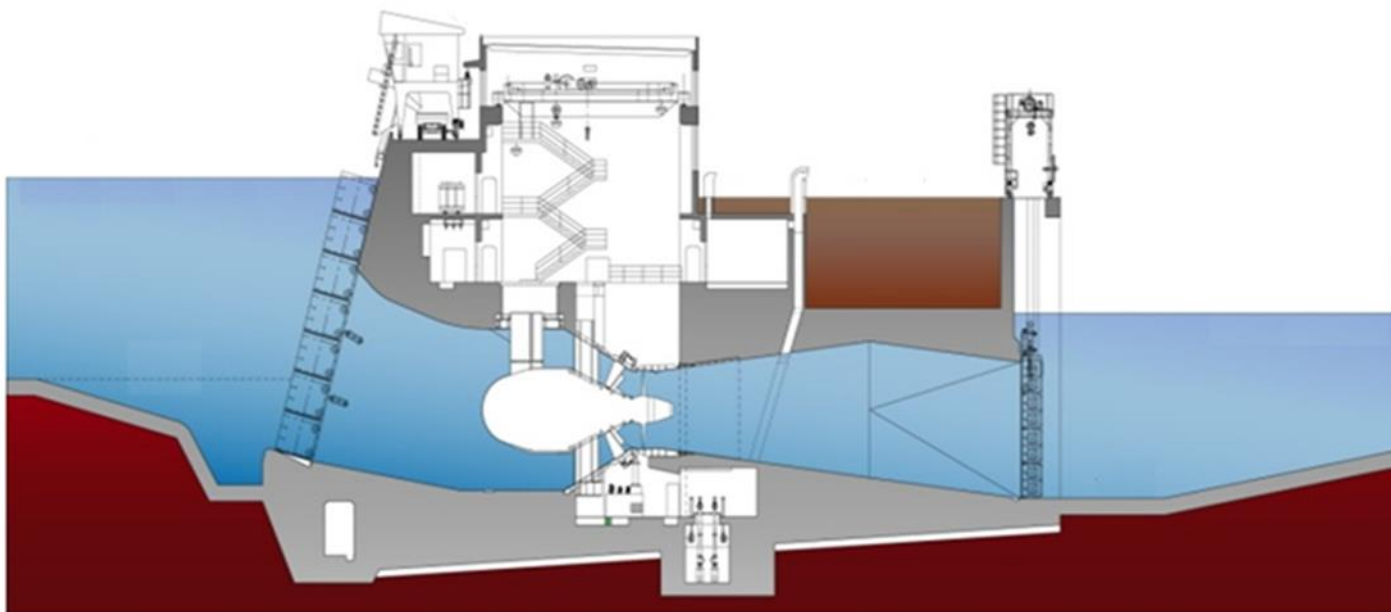

Vodna energija

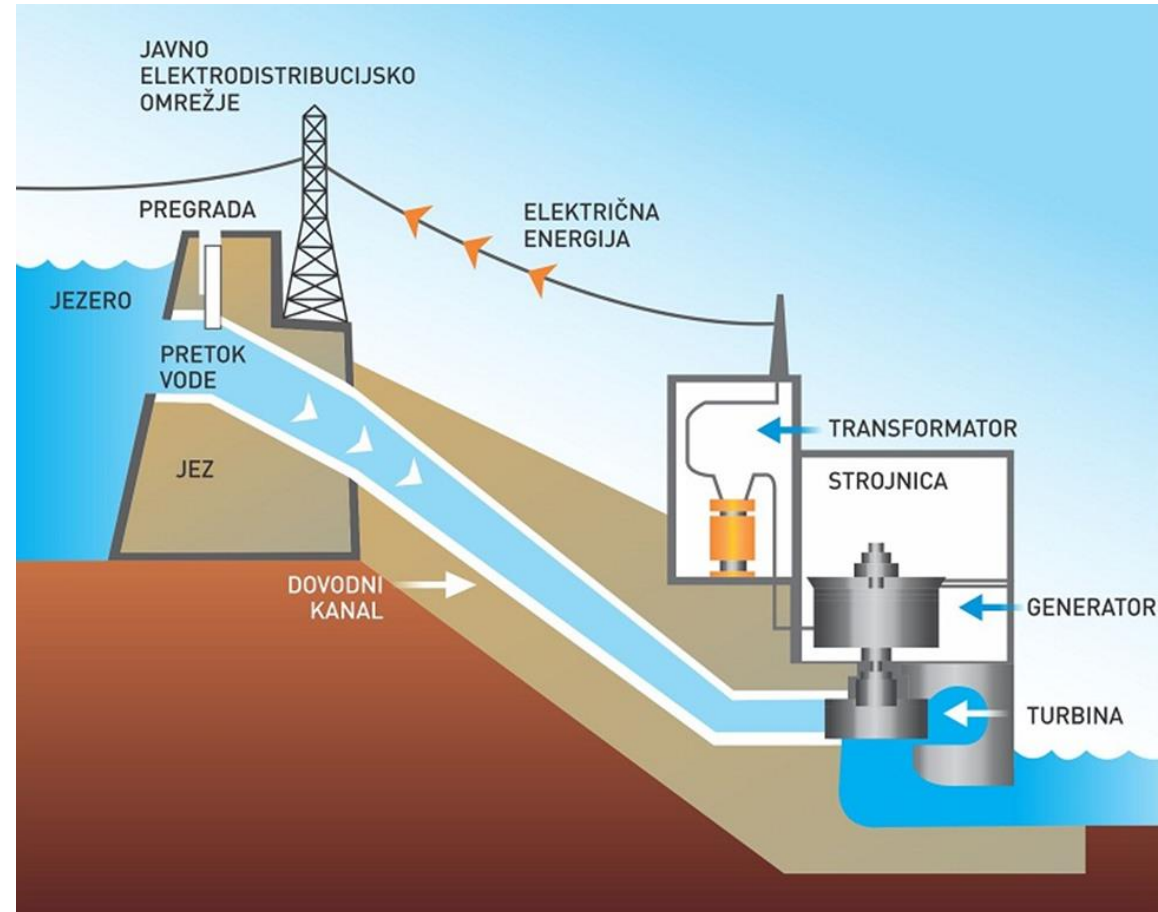
Turbine hidroelektrarn glede na padec in pretok

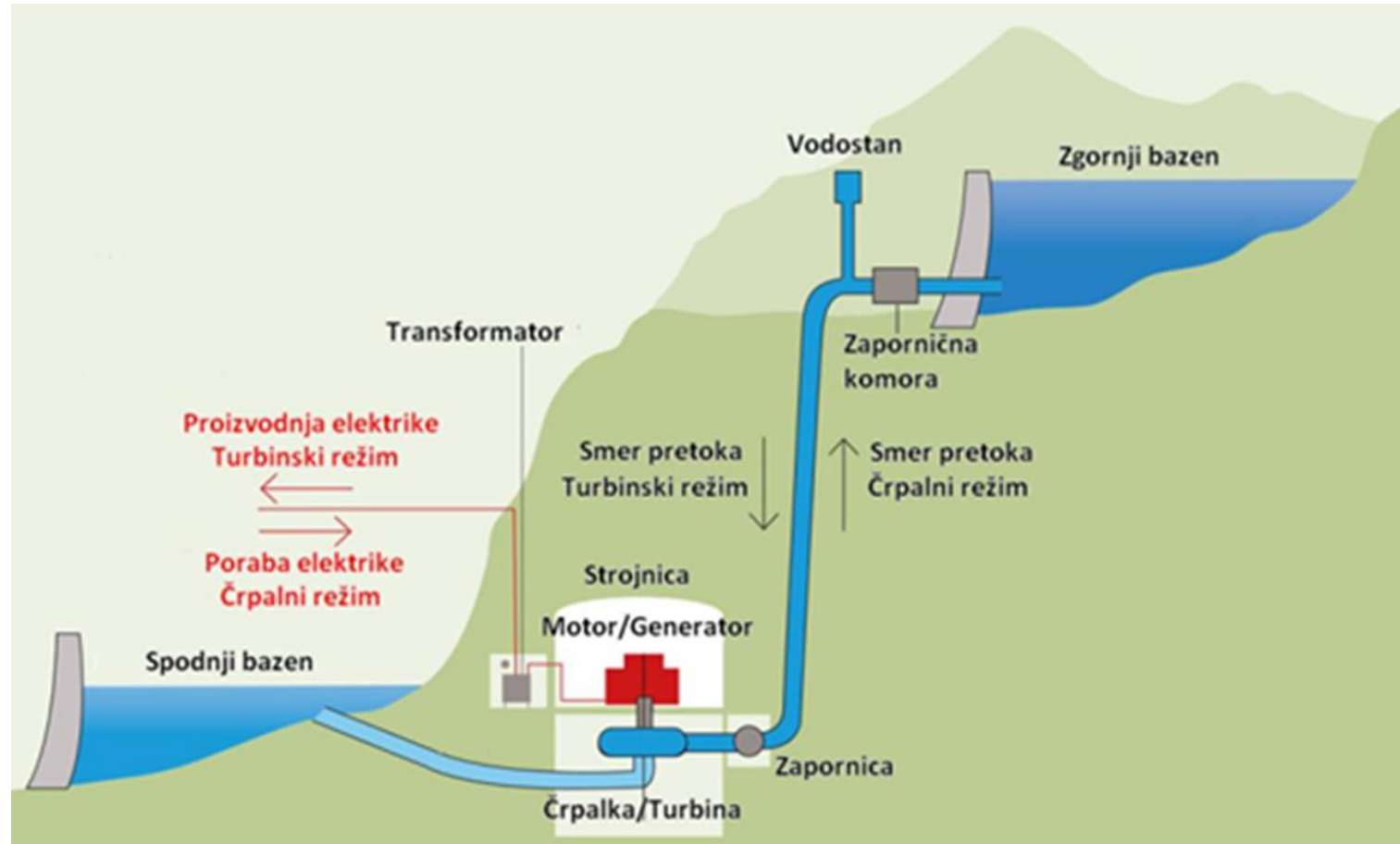
Pretočna hidroelektrarna

Akumulacijska hidroelektrarna

Črpalno akumulacijska hidroelektrarna

MHE z arhimedovim vijakom

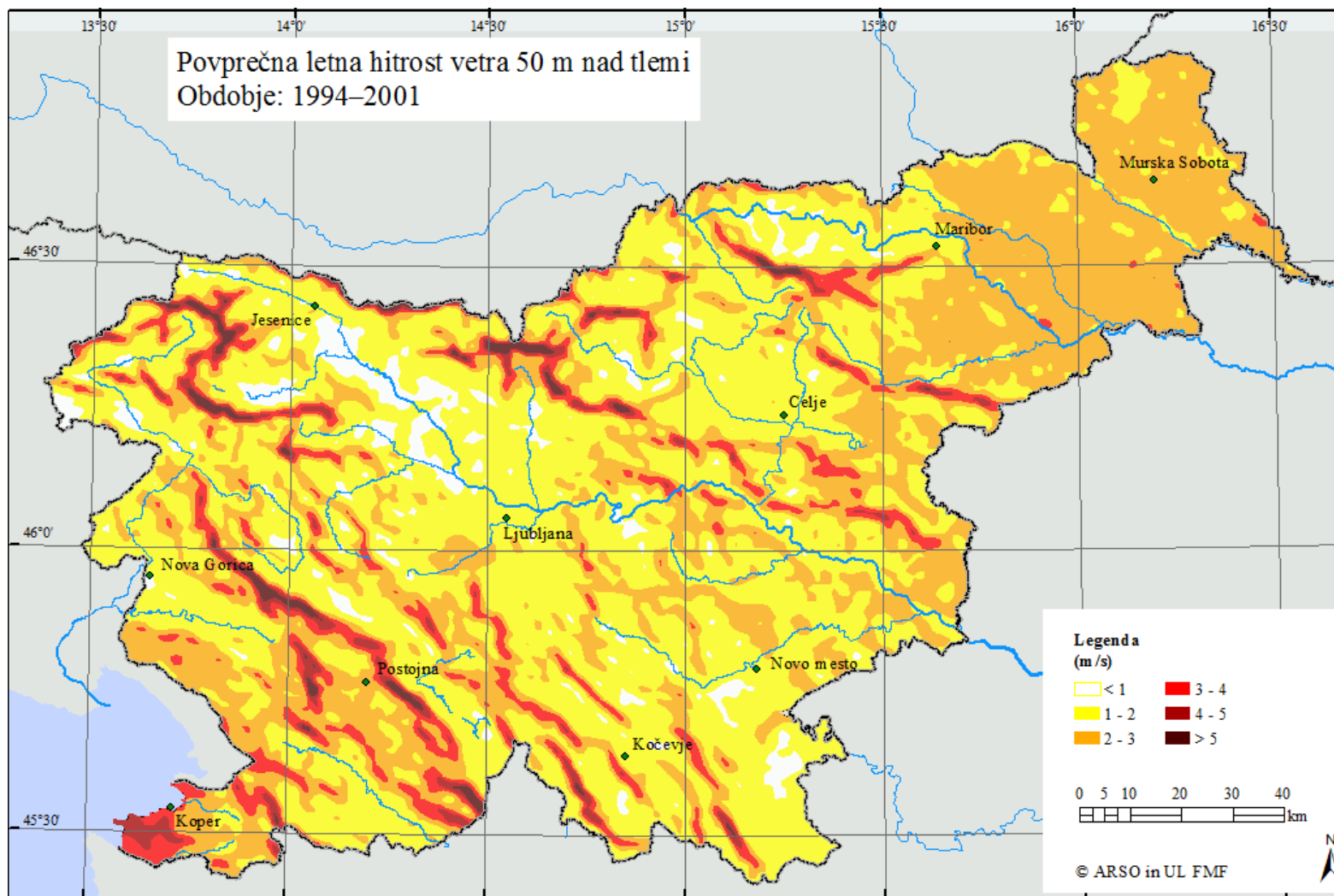
Odgovor na omejitve pri posegih v prostor za MHE

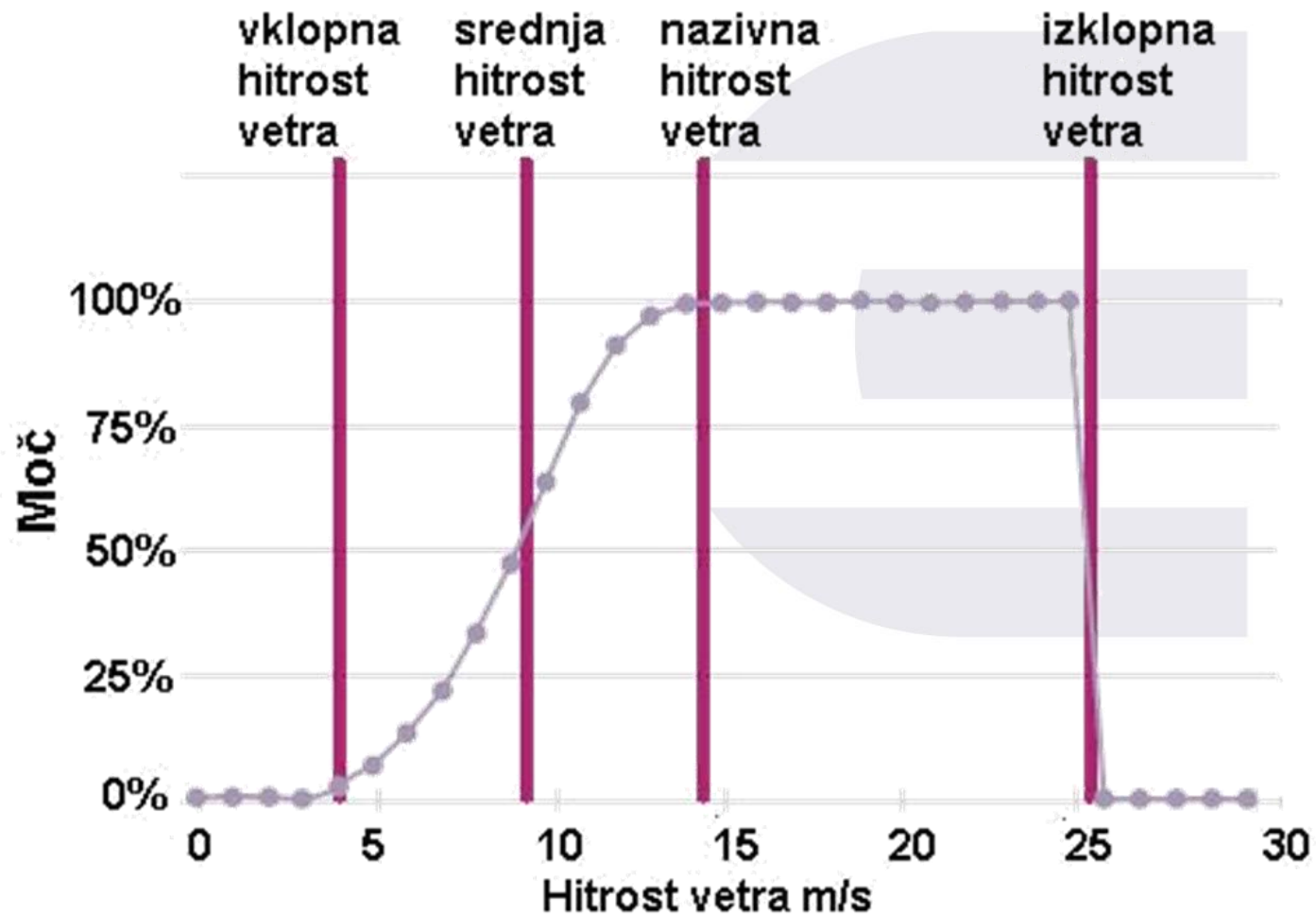

Vetrna energija

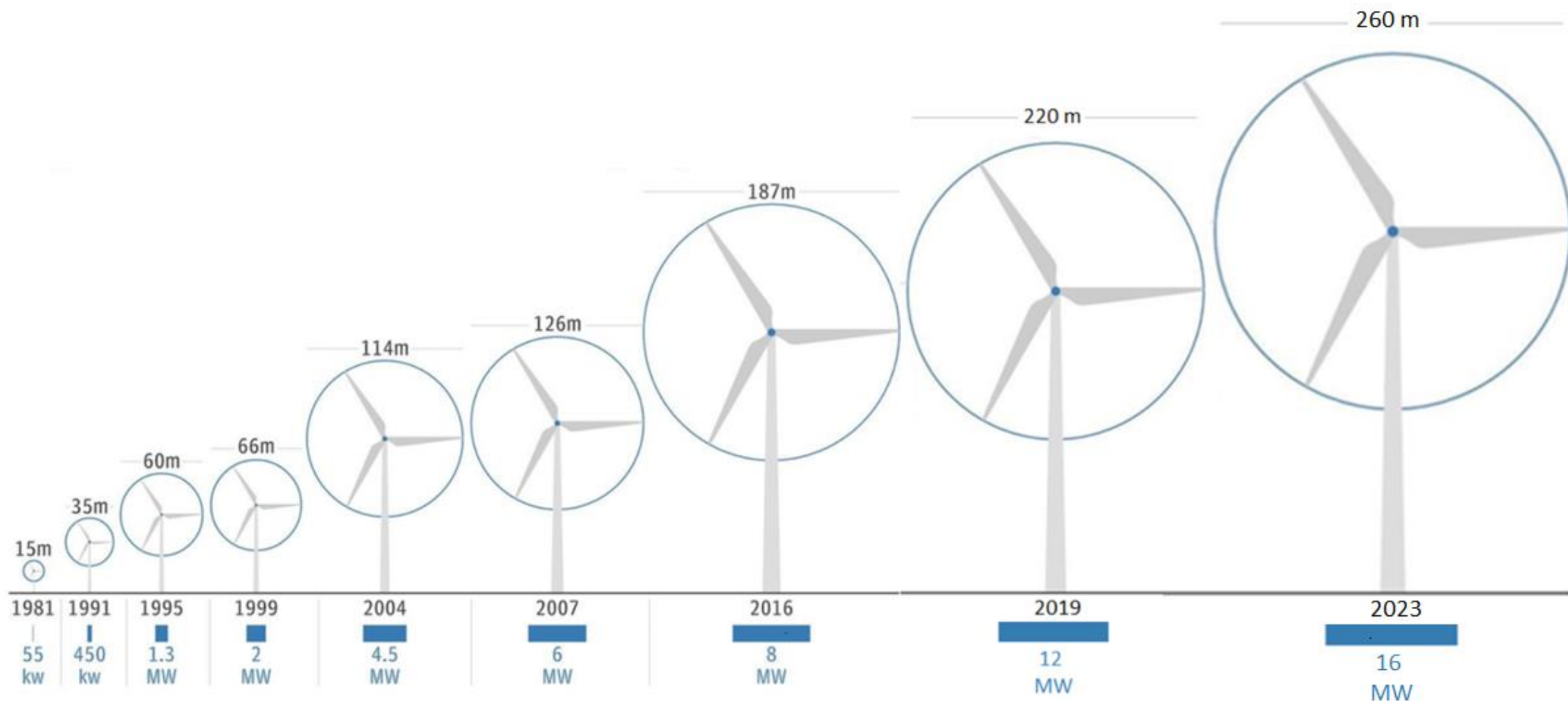
Povprečna letna hitrost vetra 50 m nad tlemi

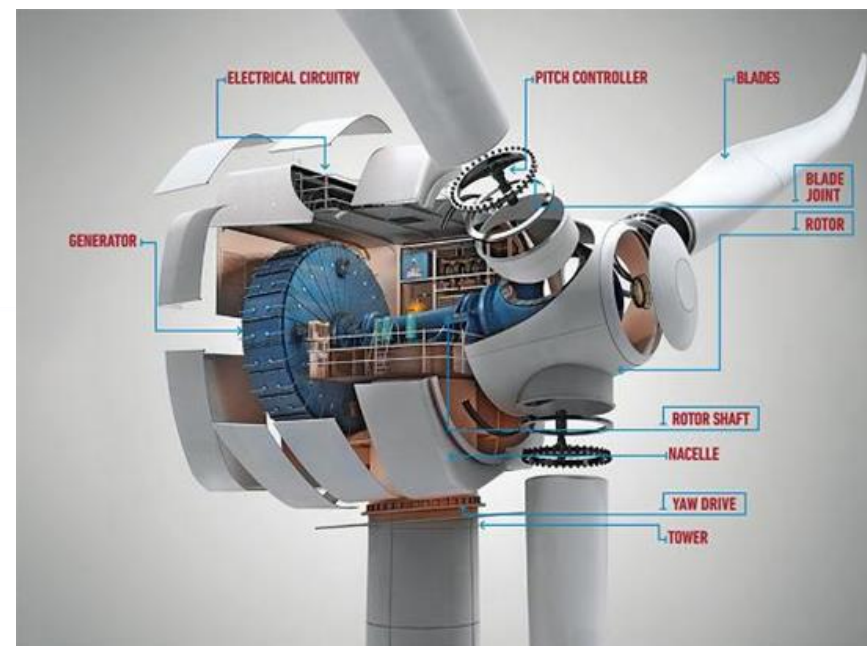
Odvisnosti moči vetrne turbine od hitrosti vetra

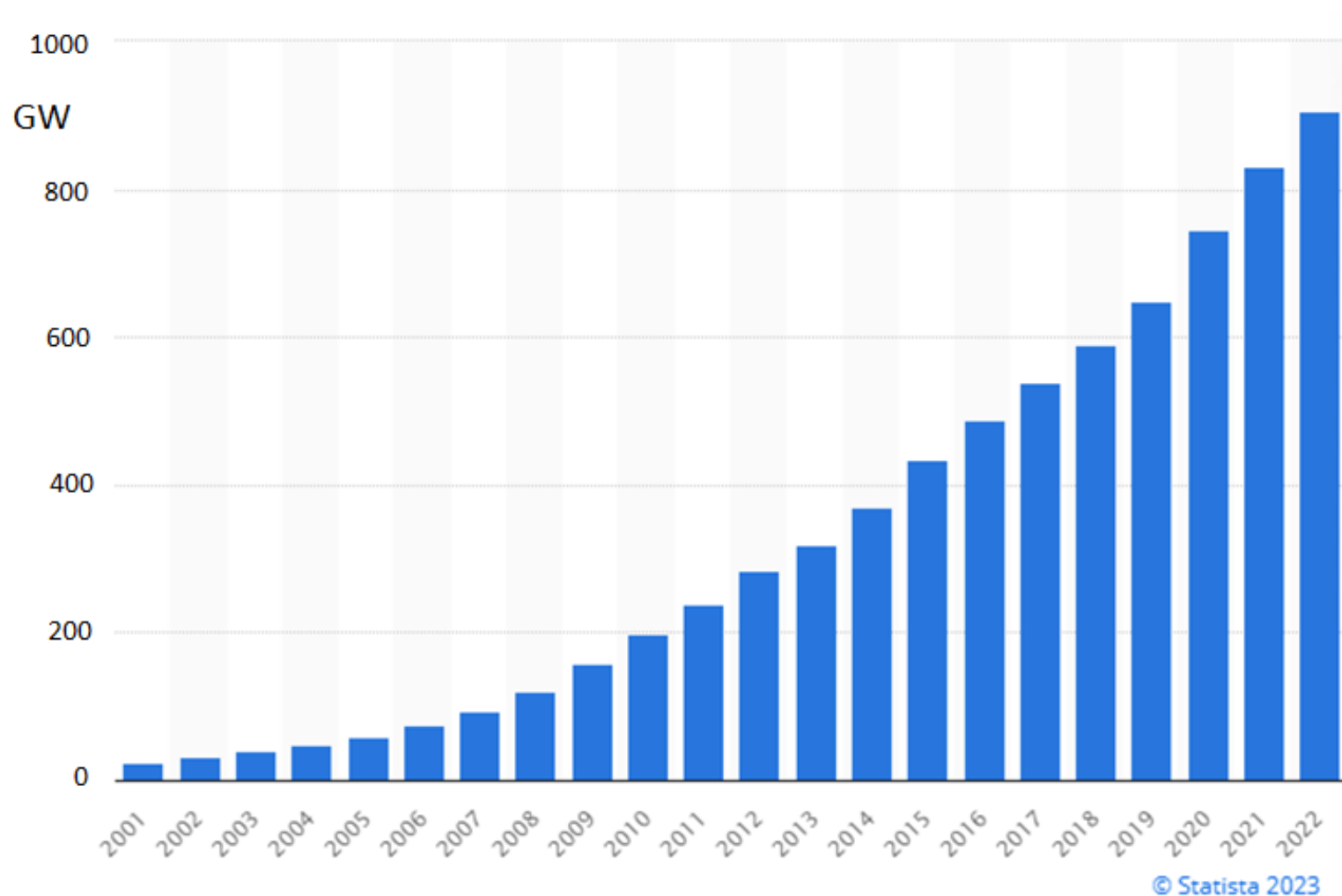
Razvoj vetrnih elektrarn

Vetrna elektrarna

Svetovna rast vetrnih elektrarn

Energija biomase

Biomasa kot vir energije

BIOMASA - v širokem pomenu označuje vsako organsko snov. Najpogosteje se uporablja za snovi, ki so potencialni viri energije

BIOMASA (trdno biogorivo) – v ožjem pomenu predstavlja “biomasa” končno obliko vira energije v trdni obliki

LESNA BIOMASA
briketi, peleti,
sekanci

LES
polena

DRUGO
Industrijski in
kmetijski
ostanki,
uporabljen les

BIOGORIVO – tekoča in plinasta goriva, pridobljena iz biomase

BIODIESEL
metilni ester

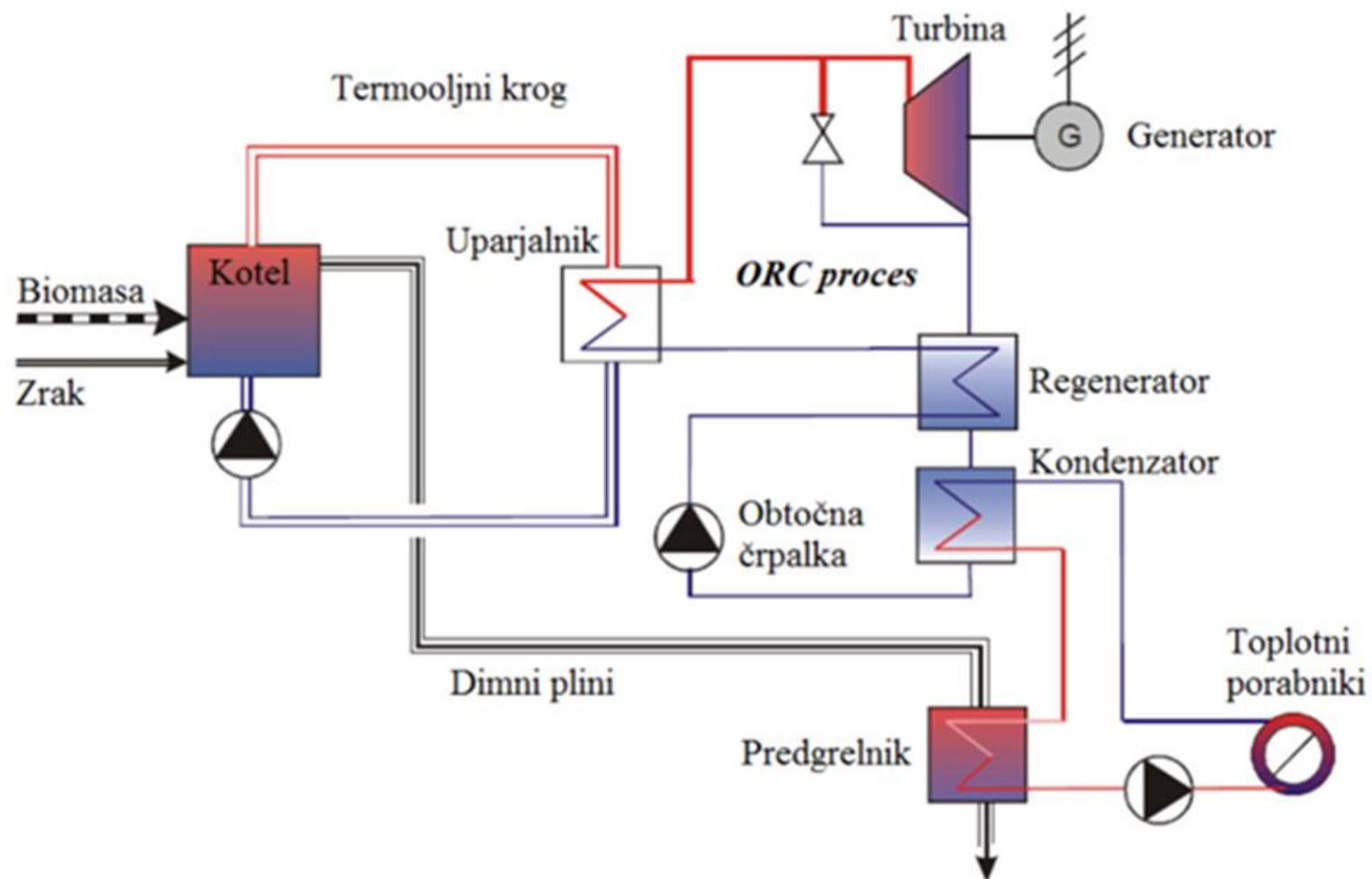
BIOPLIN,
metan

BIOETANOL

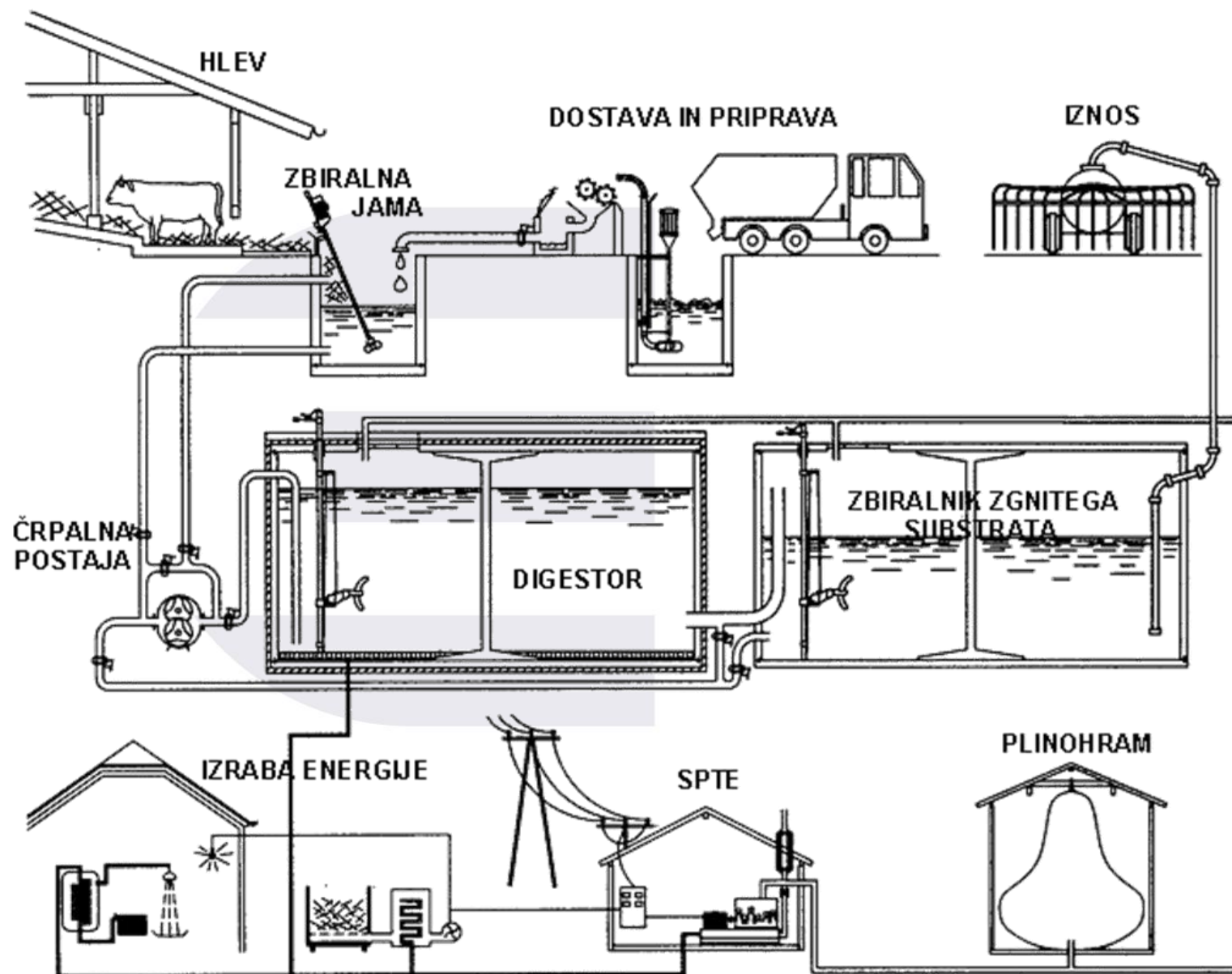
Biomasa kot vir toplote

Toplarna na lesno biomaso z ORC sistemom

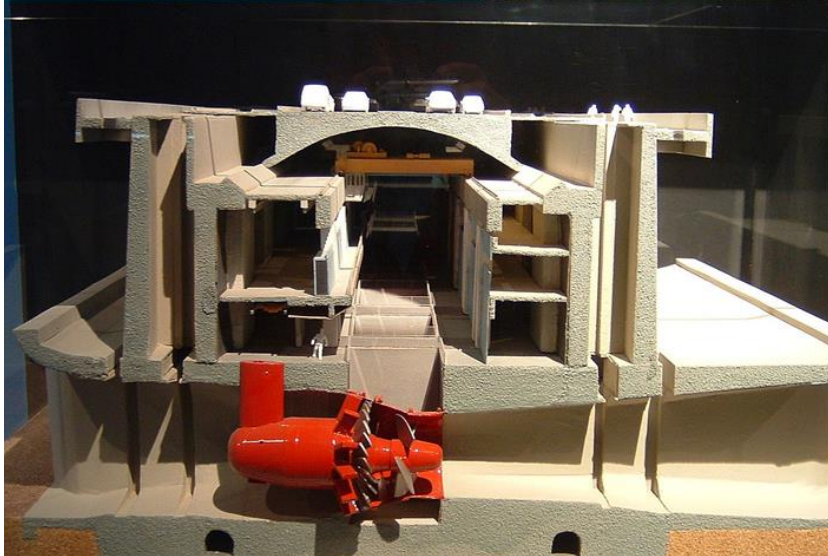
Bioplinska elektrarna

Energija bibavice

Elektrarna na plimovanje

Elektrarna na plimovanje Rance, Francija

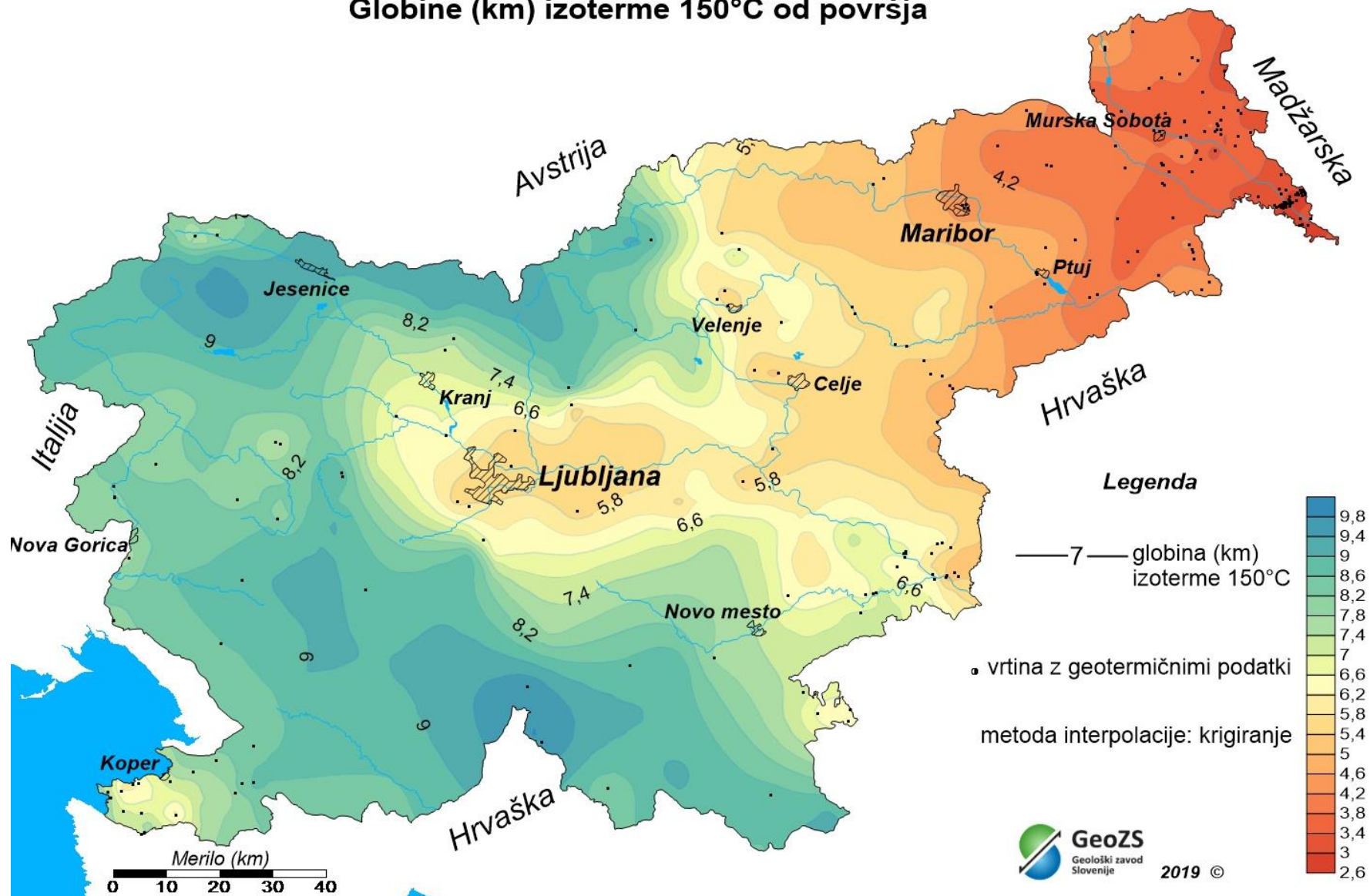
Dolžina jezua	700 m
Amplituda valovanja	8 m
Število turbin	24
Inštalirana moč	240 MW
Capacity factor	28%
Letna proizvodnja	500 GWh
Pričetek obratovanja:	1966

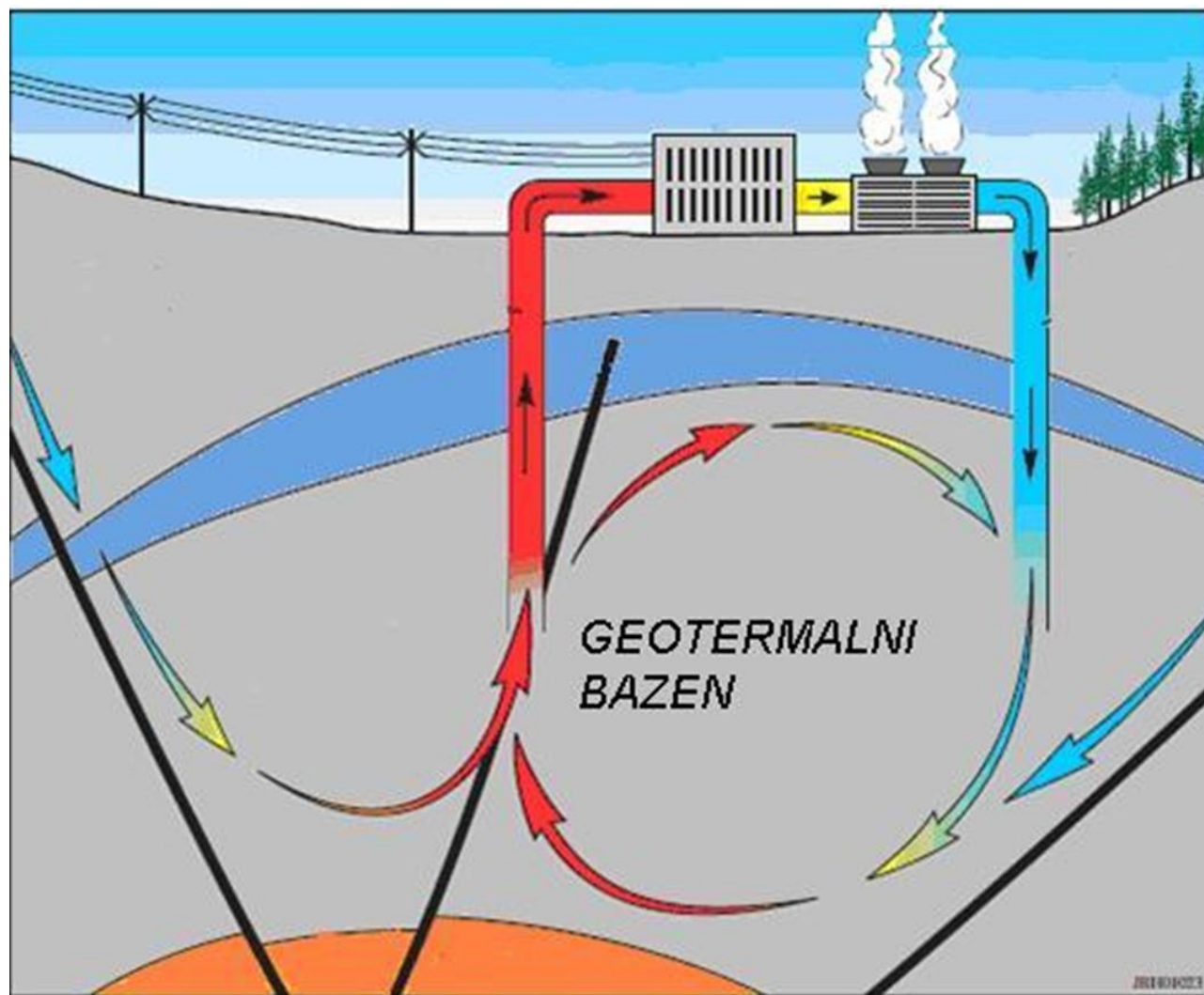
Geotermalna energija

Izraba geotermalne energije

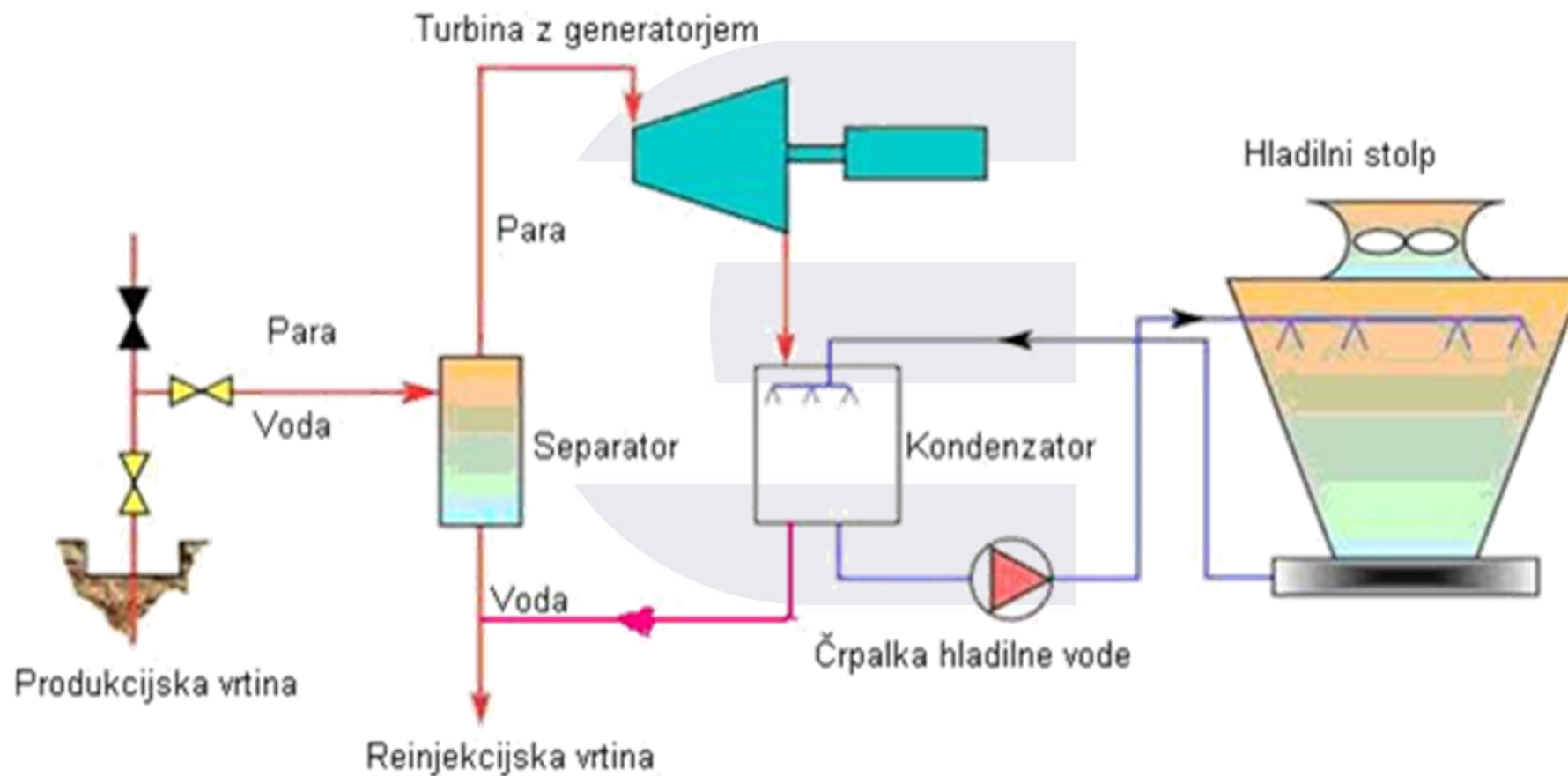
Globine (km) izoterme 150°C od površja

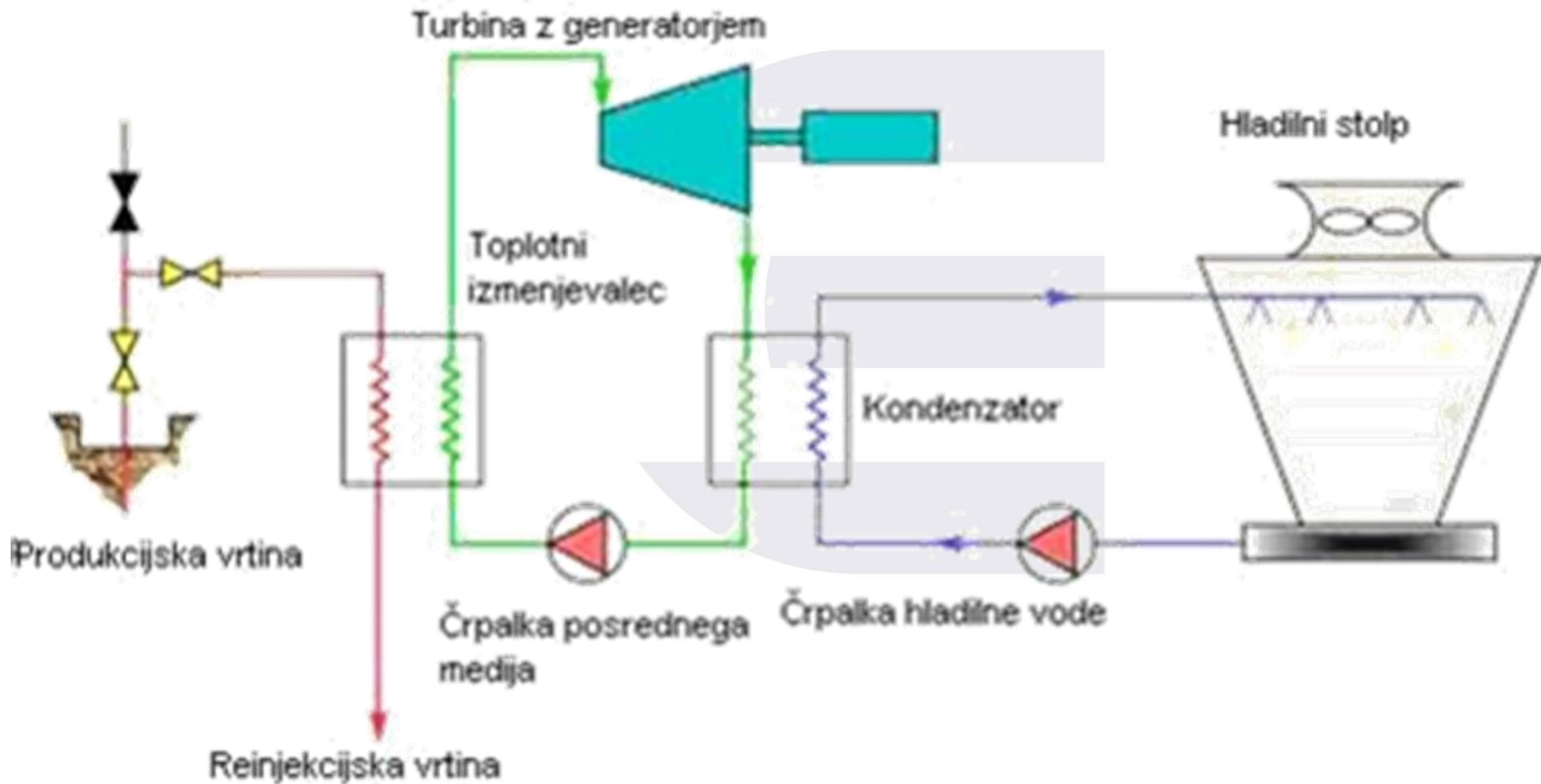
Proizvodnja elektrike z geotermalno energijo

Proizvodnja elektrike z geotermalno energijo

Proizvodnja elektrike z geotermalno energijo

Hvala za vašo pozornost